

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

ОПШТИНА ЧАЈЕТИНА

ПЛАН ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЗА ПОДРУЧЈЕ СКИ ЦЕНТРА „ТОРНИК“

Југословенски институт за урбанизам и становање ДОО
Београд, 2017. године

Наручилац Плана: ЈП "СКИЈАЛИШТА СРБИЈЕ",
Београд

Обрађивач Плана: Југословенски институт за урбанизам и становање
ЈУГИНУС ДОО., Београд, Андрићев венац 2/II

Директорка: Ивана Марковић, дипл.инж.грађ.

**Руководилац израде
Плана:**

Валентина Јанковић, дипл. инж. арх.
одговорни урбаниста

лиценца број: 200 0667 04

**Радни тим за израду
Плана детаљне
регулације:**

Валентина Јанковић, дипл.инж.арх.
Ивана Марковић, дипл.инж.грађ.
Дубравка Павловић, дипл.прост.план.
Марија Станковић, дипл. инж. арх.
Мр Гвозден Милошевић, дипл.инж.ел.
Војин Марковић, дипл.инж.грађ.
Марина Чумић, дипл.прост.план.

САДРЖАЈ ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ

ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

1.0. ОПШТИ ДЕО

- 1.1. ПОВОД И ЦИЉ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА
- 1.2. ОБУХВАТ ПЛАНА
- 1.3. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ
- 1.4. УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПЛАНА ВИШЕГ РЕДА
 - 1.4.1. Просторни план Општине Чајетина
 - 1.4.2. План генералне регулације насељеног места Чајетина (седиште општине) са насељеним местом Златибор – II фаза ("Сл. лист општине Чајетина" бр. 12/2013)
- 1.4. **ПРИБАВЉЕНИ УСЛОВИ НАДЛЕЖНИХ КОМУНАЛНИХ КУЋА И ИНСТИТУЦИЈА**

2. ПОСТОЈЕЋЕ КОРИШЋЕЊЕ ЗЕМЉИШТА

- 2.1. ПОСТОЈЕЋЕ СТАЊЕ ИЗГРАЂЕНОСТИ
- 2.2 ПРИРОДНА СВОЈСТВА ТЕРЕНА
- 2.3. СТАЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ
- 2.3. ПОСТОЈЕЋЕ СТАЊЕ САОБРАЋАЈНИХ ПОВРШИНА

3.0. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА

- 3.1. КОНЦЕПТ ПЛАНА
- 3.2. ПОВРШИНЕ И ОБЈЕКТИ ЈАВНЕ НАМЕНЕ
- 3.3. ПОПИС ГРАЂЕВИНСКИХ ПАРЦЕЛА И ДЕЛОВА ПАРЦЕЛА ЗА ПОВРШИНЕ ЈАВНЕ НАМЕНЕ
- 3.4. КОМПАТИБИЛНОСТ НАМЕНА
- 3.5. САОБРАЋАЈНЕ ПОВРШИНЕ
- 3.6. СКИ-СТАЗЕ
- 3.7. ЗОНА РЕКОНСТРУКЦИЈЕ ПОСТОЈЕЋЕГ СКИ ЛИФТА И ИЗГРАДЊЕ ЖИЧАРЕ
- 3.8. ЗЕЛЕНИЛО И ПРАТЕЋИ САДРЖАЈИ СКИЈАЛИШТА
- 3.9. СПОРТСКО РЕКРЕАТИВНИ САДРЖАЈИ – СКИ ПОЛИГОНИ
- 3.10. КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА
 - 3.10.1. Хидротехничка инфраструктура
 - 3.10.2. Електроенергетска инфраструктура
 - 3.10.3. Телекомуникациона инфраструктура
 - 3.10.4. Термотехничка инфраструктура
 - 3.10.5. Услови за реализацију инфраструктуре са аспекта заштите простора
- 3.11. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ И УРЕЂЕЊА ПРОСТОРА
 - 3.11.1. Мере заштите животне средине
 - 3.11.2. Урбанистичке мере за заштиту природних вредности и предела
 - 3.11.3. Урбанистичке мере за заштиту културних добара
 - 3.11.4. Мере заштите од елементарних и других већих непогода и услови од интереса за одбрану земље
- 3.12. ИНЖЕЊЕРСКО-ГЕОЛОШКИ УСЛОВИ
- 3.13. МЕРЕ ЗА ЕНЕРГЕТСКУ ЕФИКАСНОСТ ИЗГРАДЊЕ

4.0. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

4.1. ОПШТА ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

- 4.1.1. Правила парцелације
- 4.1.2. Положај објекта на парцели
- 4.1.3. Претежна намена земљишта
- 4.1.4. Урбанистички показатељи
- 4.1.5. Паркирање на парцели
- 4.1.6. Услови и могућности фазне реализације

4.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА ОБЈЕКТЕ И ПОВРШИНЕ

- 4.2.1. Правила грађења за пословно –услугне објекте
- 4.2.2. Правила грађења за спортско рекреативне садржаје са услужним делатностима
- 4.2.3. Правила грађења за етно пијацу
- 4.2.4. Правила грађења за инфраструктурне објекте и техничку базу (у функцији скијалишта)
- 4.2.5. Правила грађења станице за снабдевање горивом
- 4.2.6. Правила грађења на шумском земљишту

4.3. ЗАБРАЊЕНА ГРАДЊА

5.0. СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА

5.1. СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА

ГРАФИЧКИ ПРИЛОЗИ

- 0. КАТАСТАРСКО ТОПЛОГРАФСКА ПОДЛОГА СА ГРАНИЦОМ ПЛАНА 1: 2500
- 1. ПОСТОЈЕЋЕ КОРИШЋЕЊЕ ЗЕМЉИШТА..... 1: 2500
- 2. ПЛАНИРАНА НАМЕНЕ ПОВРШИНА..... 1: 2500
- 3. ПЛАН САОБРАЋАЈА НИВЕЛАЦИЈЕ И РЕГУЛАЦИЈЕ(а, б, в)..... 1: 1000
- 4. ПЛАН ПАРЦЕЛАЦИЈЕ ЈАВНИХ НАМЕНА са елементима за спровођење(а,б,в). 1: 1000
- 5. СИНХРОН ПЛАН ИНСТАЛАЦИЈА 1: 2500

ДОКУМЕНТАЦИЈА

- Одлука о изради плана детаљне регулације ЗА ПОДРУЧЈЕ СКИ ЦЕНТРА „ТОРНИК“ (“Службени лист Општине Чајетина”, број 7/10).
- Одлука о приступању изради Стратешке процене утицаја на животну средину плана детаљне регулације за подручје ски центра "Торник"
- УСЛОВИ ЈКП И ОСТАЛИХ ИНСТИТУЦИЈА
- ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЗА ПОДРУЧЈЕ СКИ ЦЕНТРА "ТОРНИК", Општина Чајетина
- ИЗВЕШТАЈИ О СТРУЧНОЈ КОНТРОЛИ ПЛАНА
- Регистрација ЈУГИНУС-а и Лиценца одговорног урбанисте

Скупштина Општине Чајетина на седници одржаној _____ године, на основу Закона о планирању и изградњи (“Службени гласник Републике Србије” број 72/09, 81/09, 64/10, 24/11, 121/12, 42/13, 50/13 98/13, 132/14 и 145/14) и Статута Општине Чајетина (“Службени лист Општине Чајетина”, број 39/08, 6/10 и 23/13) донела је

ПЛАН ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЗА ПОДРУЧЈЕ СКИ ЦЕНТРА „ТОРНИК“

ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

1.0. ОПШТИ ДЕО

1.1. ПОВОД И ЦИЉ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА

Изради Плана се приступа на основу Одлуке о изради Плана детаљне регулације подручје ски центра „ТОРНИК“ (бр. 02-84/2013-01 од 13.09.2013. године)

Циљ израде Плана је стварање планског основа за дефинисање јавног интереса основне намене простора за објекте у функцији скијалишта. Циљ израде Плана је и:

- уређивање грађевинског земљишта кроз мере и инструменте плана према Закону о планирању и изградњи;
- издвајање површина за скијашку инфраструктуру и остале намене;
- утврђивање правила грађења и уређења,
- установљење, развој и изградња комплекса угоститељског садржаја са поливалентним функцијама и садржајима, стационарним капацитетима у зони постојећег скијалишта Торник;
- организовање јединствене туристичке понуде са јединственим туристичким производом, јединственим маркетингом понуде на домаћем и светском тржишту у функцији развоја скијалишта Торник.;
- формирање јединственог комплекса са смештајем и централним јавним садржајима, културним, забавним, угоститељским, рекреативним спортским садржајима у затвореним и на отвореним просторима, као и садржаја туристичких услуга у функцији предходно наведених високих стандарда;
- формирање повезаног система скијалишта са улазима и терминалима на и ка споју сектора постојећег скијалишта и сектора планираног развоја скијалишта изградњом нових жичара и ски- стаза;
- одржавања приступних путева, планирање и изградња паркинга и гаража, објеката супраструктуре и техничке инфраструктуре;
- обезбеђивање прихвата већег броја дневних излетника, првенствено за зимске и летње понуде;
- обезбеђивање прописног опремања локалитета јавном комуналном инфраструктуром, водовода, канализације, електро и ТТ инсталација, и др.;
- утврђивање стандарда за заштиту животне средине
- утврђивање планских инструмената и мера, правила изградње и стандарда, облика и типа архитектонског обликовања.

1.2. ОБУХВАТ ПЛАНА

Оквирна граница Плана детаљне регулације обухвата катастарске парцеле 550/1, 551, 559/1, КО Доброслица и 3080, 4964, 4947, 3082/10, 3082/11, 3038/12, 1468/2, 3082/15, 1451/22 1480/1, 1451/127 КО Јабланица.

Напомена: У случају неусаглашености пописа катастарских парцела у текстуалном делу и бројева катастарских парцела у графичком прилогу, меродавни су подаци са графичког прилога.

1.3. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ

Правни основ за израду Плана представљају одредбе:

- Закона о планирању и изградњи ("Сл. гласник РС", број 72/09, 81/09, 64/10 и 24/11, 121/12, 42/13, 50/13, 98/13, 132/14, 145/14),
- Закон о јавним скијалиштима ("Сл. гласник РС", број 46/2006)
- Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС“, бр. 64/2015),
- Правилник о минималним техничким условима за уређење, обележавање и одржавање скијалиште („Службени гласник РС“, бр. 46/2011),
- Одлука о приступању изради плана детаљне регулације за подучје ски центра "Торник" (бр. 02-84/2013-01 од 13.09.2013. год.)

Плански основ су:

- Просторни план Општине Чајетина ("Сл. лист општине Чајетина" бр.),
- План генералне регулације насељеног места Чајетина (седиште општине) са насељеним местом Златибор – II фаза ("Сл. лист општине Чајетина" бр. 12/2013),

1.4. УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПЛАНА ВИШЕГ РЕДА

1.4.1. Просторни план Општине Чајетина

Увидом у Просторни план Општине Чајетина констатоване су следеће условљености и стечене обавезе, која се налазе у делу „Г - Правила уређења и грађења“, у поглављима „1. Правила уређења“ и „2. Правила грађења“. У наставку следи пренешен текст из текстуалног дела Просторног плана Општине Чајетина који се односи на скијалишта и пратеће садржаје.

Правила и услови за уређење и изградњу скијалишта

Површине за скијашке активности обухватају: ски-стазе, ски-путеве, ски-полигоне (површине за специјализоване активности) и стазе за нордијско скијање. У летњем периоду се на овим површинама могу организовати облици рекреације који неће нарушити њихово уређење и основну функцију.

Скијалиште обухвата и пратеће садржаје у функцији скијалишта (техничка база - смештај механизације, опреме, запослених и сл.) и пратеће садржаје у функцији пружања услуга скијашима (администрација, услуге ски-ренте, ски-сервиса, ски-школа, продаја карата и служба информација, горска служба, здравствена заштита, угоститељске услуге и сл.), који се планирају по потреби. Сви садржаји ће се лоцирати у односу на основну функцију (положај и приступачност у односу на скијалиште, смештајне капацитете; на пр. код угоститељских објеката водити рачуна о оријентацији која пружа добар поглед и осунчаност и сл.) и опремити одговарајућом инфраструктуром.

Површине за скијашке активности планирати тако да се обезбеди повезаност свих ски-стаза у систем јединственог скијалишта

Правила грађења за објекте у функцији туризма и рекреације

- Могу се градити објекти наведени у поглављу Правила градње и регулације за мешовите зоне; објекти у функцији туризма по правилима из тог поглавља.
- Објекти би се градили на атрактивним локалитетима - врховима брда, коса, на акрополским позицијама и у близини шуме. Поред тога, дозвољена је изградња продавница (сувенира и др. садржаја), као и дечијих и спортских демонтажних објеката.
- У туристичким зонама могућа је изградња омладинског дома, угоститељских, спортских, и забавних садржаја са дозвољеном спратношћу П+Пк.
- Примењени материјали треба да су дрво, камен и сл. прилагођени шумском окружењу.
- Приликом пројектовања и изградње објеката водити рачуна да се исти уклопе у амбијенталну целину.
- Услов за изградњу је да комплекси имају везу са јавним путем.
- У оквиру зона предвидети подизање појасева заштитног зеленила.

Правила урбанистичке регулације

Правила урбанистичке регулације представљају скуп међусобно зависних правила и елемената за образовање и уређење грађевинских парцела, утврђивање регулационе и грађевинске линије, међусобног положаја, висине и спољног изгледа објеката, као и других правила за издавање локацијске дозволе.

Правила градње и регулације за мешовите зоне на грађевинском земљишту

Објекти у функцији туризма

За утврђивање потребе израде Урбанистичких пројеката примењиваће се исти критеријуми као код претходне категорије. Појединачни услови који се односе на поједине објекте и целине даваће се у склопу Локацијске дозволе.

Објекти за смештајне капацитете треба да се граде у складу са архитектуром поднебља – планински стил, инспирисаном традиционалним градитељством подручја, са природним материјалима и у волуменима који су примерени структури амбијента – морфологији, биљном покривачу и др. Грађевинске парцеле са туристичким објектима морају да имају приступ са јавног пута. Максимални урбанистички показатељи приказани су наредној табели.

Урбанистички показатељи за објекте у функцији туризма

Врста објекта	преорука	Индекс изграђености	Индекс заузетости
Апартманска насеља	П+1+Пк	0,6	30 %
Хотели са 1, 2 и 3 звезде	П+2+Пк	1,2	30 %
Мини и омл. хотели	П+1+Пк	1,0	40 %
Комерцијални	П+1	0,8	50 %
Угоститељски	П+1+Пк	0,3	20 %
Планинарски дом	П+1+Пк	0,3	30 %
Ловачка кућа	П+1+Пк	0,2	20 %
Спортско-рекреативни	П	0,8	80 %
Етно комплекс	П+Пк	0,5	50 %

Максималне висине објеката су: П+Пк -8м, П+1 - 10м, П+1+Пк - 13м, П+2+Пк - 16м.

1.4.2. План генералне регулације насељеног места Чајетина (седиште општине) са насељеним местом Златибор – II фаза ("Сл. лист општине Чајетина" бр. 12/2013)

У оквиру Плана генералне регулације насељеног места Чајетина (седиште општине) са насељеним местом Златибор – II фаза ("Сл. лист општине Чајетина" бр. 12/2013), дат је оријентациони коридор и претежне намене и прописано накнадно прецизно дефинисање услова за изградњу кроз израду Плана детаљне регулације трасе гондоле и Плана детаљне регулације за Торник.

У оквиру табеле дат је извод из Плана генералне регулације насељеног места Чајетина (седиште општине) са насељеним местом Златибор – I фаза и II фаза, са приказаним планираним наменама површина, индексима изграђености и дозвољеном спратношћу за блокове.

Табела бр. 1 – Приказ максимално дозвољених индекса изграђености

Намене	Подручје/зона						
	Урбано подручје			Рурално подручје			Природн о окружењ е
	центар	шири центар	пери- ферија	центар	шири центар	пери- ферија	
Спортско-рекреативни комплекси и објекти	1.10	0.70	0.65	0.70	0.65	0.45	0.55

1.5. ПРИБАВЉЕНИ УСЛОВИ НАДЛЕЖНИХ КОМУНАЛНИХ ПРЕДУЗЕЋА И ИНСТИТУЦИЈА

Током израде Плана детаљне регулације, као и Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину, обављене су консултације са представницима заинтересованих органа и организација, чиме је постигнут висок степен усаглашености планских решења. Такође, у поступку израде Плана прибављени су и сви неопходни услови надлежних органа и организација.

Заинтересовани органи, организације, удружења грађана, НВО и друге заинтересоване групе и појединци, моћи ће у оквиру јавног увида о Нацрту Плана детаљне регулације да остваре и увид у овај Извештај, тако да ће се претходне консултације наставити у оквиру јавних консултација. Надлежни органи и комуналне службе су за потребе израде Плана детаљне регулације доставиле услове и одређене иницијативе које су на адекватан начин уграђене у складу са нормативима и стандардима.

До формирања Нацрта предметног ПДР-а и овог Извештаја о стратешкој процени услови и информације су добијени од:

- ЈП "ПОШТА СРБИЈЕ", Београд, Регионална радна јединица "Ужице, Шабац, Ваљево" , број 2016-148685/2 од 26.09.2016. год.

- ЈП ЕМИСИОНА ТЕХНИКА И ВЕЗЕ, Сектор технике, број 2758 од 26.09.2016. год.
- ТЕЛЕКОМ СРБИЈА, Регија Крагујевац, ИЈ Ужице, број 31 од 03.10.2016. год
- Туристичка организација "ЗЛАТИБОР", број 477/16 од 30.09.2016. год.
- ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ, ЕПС ДИСТРИБУЦИЈА, Регионални центар Електросрбија, Огранак Електродистрибуција "Ужице", број Д.03.23-276622/1-2016 од 11.10.2016. год.
- ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ СРБИЈЕ,, 03 број 020-1851/2 од 05.10.2016. год
- МУП, СЕКТОР ЗА ВАНРЕДНЕ СИТУАЦИЈЕ, СЕКТОР ЗА ВАНРЕДНЕ СИТУАЦИЈЕ, Одељење за ванредне ситуације у Ужицу , 09/32 број 217-9718/16 од 06.10.2016. год.
- ЈВП "СРБИЈАВОДЕ", Водопривредни центар "Сава-Дунав", број 1-3857/1 од 06.10.2016. год.
- ДИРЕКТОРАТ ЦИВИЛНОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, број. 613-09-0173/2016-0002 од 13.10.2016. год.
- ЈКП "ВОДОВОД ЗЛАТИБОР", број 3829 од 18.10.2016. год.
- МИНИСТАРСТВО ТРГОВИНЕ, ТУРИЗМА И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА, број 011-00-00407/2016-08 од 12.10.2016. год.
- ЈП ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ, број 0-1-2-335/1 од 18.10.2016. год.
- ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ КРАЉЕВО, број 1428/3 од 26.10.2016. год.
- ЈП "СРБИЈАШУМЕ", број 18629 од 14.11.2016. год.

Сви услови који су добијени од надлежних органа испоштовани су приликом израде Плана и уграђени у одговарајућа планска решења.

2.0. ПОСТОЈЕЋЕ КОРИШЋЕЊЕ ЗЕМЉИШТА

2.1. ПОСТОЈЕЋЕ СТАЊЕ ИЗГРАЂЕНОСТИ

Торник је спортски, скијашки центар на 230 km од Београда, 40 km од Ужица и 9km од туристичког центра Златибор. Налази се на надморској висини од 1110m до 1490m, на северним падинама Торничког гребена и спушта се ка површини Црног Рзава.

У оквиру ски центра Торник изграђене су шестоседна жичара (Торник), два ски лифта, типа "сидро" (Бандера и Крнево планиште), пратеће ски стазе, систем вештачког оснежавања и други пратећи објекти у функцији ски центра. Остварен је капацитет око 1000 једновремених скијаша, односно око 5000 скијаша на сат, оспособљено је и противерозионо уређено више ски стаза, укупне површине око 20ha и скијалиште заузима територију од око 100ha. Изграђена је техничка база-хангар, јавни тоалет, ски бифе и мањи објекти у којима је смештена управа, горска служба, амбуланта и Визитор центар.

Укупна дужина стаза је око 7.000m. Максимална висинска разлика је око 373m, а најдужа стаза је око 2.500m. Четири стазе (Змајевац, Торник, Чигота, Рибница,) покривене су системом за вештачко оснежавање и погодне за такмичења у слалому, велеслалому и супервелеслалому. Стаза Змајевац иде са врха Торника 1496 mпн и има висинску разлику од 320m, а по конфигурацији је црна стаза. Око Змајевца иде велеслаломска стаза Торник дужине 1.300m и црвена је по конфигурацији погодна за дуге карвинг заокрете. Она се продужује благим прелазом у дужини од 600m и прелази на стазу Бандера која је дугачка око 1km и спушта се до подножја Торника и полазне станице шестоседа.

Просторним планом општине Чајетина предвиђено је да се, према динамичким програмима и плановима развоја и предвиђеним започетим и планираним активностима и пројектима ЈП "Скијалишта Србије" у приоритетној фази имплементације, омогући стварање услова за квалитетно функционисање скијалишта Торник, односно да се на основу наведеног Плана омогући реализација тих пројеката и активности у складу са правилима уређења и грађења. Просторним планом општине Чајетина је утврђено да је на предметном простору могуће поставити 11 жичара са одговарајућим ски стазама. У току је израда пројектне документације за проширење ски центра према локацији Станкова равна. Ово проширење се предвиђа у више фаза, тако да се у првој фази реализују нове ски стазе уз постојећи ски лифт „Бандера“, а у другој фази је планирана изградња најмање једне нове жичаре или ски лифта, чиме би се повећао капацитет превоза и реализација непосредног повезивања Станкове равни са подножјем, односно зоном прихвата скијаша.

У ски центру Торник постоји и нова врста инсталације тзв. „тјубинг“, која, као и сама жичара, може да се користи и у летњем и у зимском периоду године. Ски центар је опремљен и дечијим игралиштем и каруселом. На самом Торнику нема смештаја па ће транспорт туриста од центра Златибора до скијалишта бити изградњом жичаре Гондола Златибор, знатно олакшан и брже ће се одвијати.

2.2 ПРИРОДНА СВОЈСТВА ТЕРЕНА

Планско подручје налази се на североисточним падинама Торника (општина Чајетина), који представља највиши врх планине Златибор (1496 m). У близини локације налазе се златиборска села Рибница, Јабланица, Стубло и Доброселица, односно акумулационо Рибничко језеро.

Морфолошке и хидролошке одлике терена

Терен на коме се налази подручје Плана, у морфолошком погледу представља део североисточне падине Торника. Коте терена су од 1080 m н.в. (подножје Станкове равни) до 1339 m н.в. (Станкова равна) у источном делу подручја, односно од 1086 m н.в. (најнижи део корита потока који се спушта са Торника) до 1495 m н.в. (врх Торник). Нагиби терена су променљиви и у подножјима и на Станковој равни и врху Торник су мањи, а планинске падине су нагнуте и до 30°.

Инжењерско-геолошке карактеристике

Део Златибора у зони планског подручја изграђен је од стена Златиборског перидотитског масива. На целом подручју основу терена изграђује магматске стене ултрабазичне магме – перидотити са својим литолошким подваријететом харцбургитом (σ). Дебљине је преко 100m. То је чврста стена ултрабазичне магме, релативно уједначеног састава. Локално се примећују десиметарске жице магнезита. Перидотит је заступљен од површине терена (око 50%) или од дубина 0.3 – 0.80m а у зони поточних корита од дубина од 1,0 – 2,0m.

У површинском делу падина је елувијално – делувијална заглињена дробина (D_{gdr}) или дробина у дебљини до 0,30 – 0,80m. У коритима повремених водотокова је пролувијални нанос од танког слоја пескоите глине (Pr_g), зглињене дробине (Pr_{gdr}) и дробине (Pr_{dr}). Укупна дебљина наноса је до 2,0m.

Сагледавајући геолошку грађу на дубинама већим од 0,2 m, (Геотехничка истраживања терена за шестпоседежну жичару у ски центру Торник на Златибору, Предузеће за истраживања, пројектовање и инжењеринг, »Гео-тест« д.о.о., Београд, септембар, 2007. године и Геотехнички елаборат за изградњу гондоле, »Гео-тест« д.о.о., Београд, септембар, 2013. године), закључено је да терен изграђују следеће стенске масе:

- пролувијални нанос (Pr) је заступљен у кориту повремених водотока код полазне станице и стубних места бр.1 – 2. Дебљине је од 1,5 – 1,8m а низводно од полазне станице и до 3m. У горњем делу, у дебљини 0,5 – 1,0m је песковита глина (Pr_g) у средишњем делу заглињена дробина (Pr_{gdr}) а у завршном ситна дробина (Pr_{dr}). Заглињена дробина и дробина су невезане јаче, водопрпусни слабо сортиране, добро сложене и слабо деформабилне за оптерећења $\sigma \leq 150 \text{ kN/m}^2$. Површинска глиновита партија наноса је хумизирана, слабо везана, средње водопрпусна и јаче стишљива за оптерећења $\sigma \geq 100 \text{ kN/m}^2$. Ниже вредности отпорних и деформабилних карактеристика су меродавне за глиновитије партије наноса. Пролувијалан нанос ван зоне хумуса погодан је као материјал за затрпавање сувишног ископа око темеља или у уградњу у труп насипа повратне станице.

- глина са дробином (d_{gdr}) заступљена је од од површине терена на око 60% трасе жичаре. Дебљине је од 0,3 – 0,80m. У горњем делу је хумус у дебљини 0,10 – 0,20m и глина а у дубљем делу одломци перидотита од 10 – 40% у маси. Целом дебљином прожета је густом мрежом корења четинара. Величина одломака чврсте стене је 5 – 25cm а ретки су и ситни блокови пречника до 0,50m који избијају на површину терена. Глиновита маса је знатно песковита, хумизирана, невезана и подложна спирању. Глина са дробином је неконсолидована, слабо везана, изложена замрзавању, јаче стишљива за оптерећења $\sigma \geq 50 \text{ kN/m}^2$.

- перидотит (σ) изграђује основу терена у дебљини преко 100m. На око 40% трасе жичаре заступљен је од површине терена. У осталом делу трасе заступљен је од 0,3 – 0,8m а у кориту водотока од 1,5 – 2,0m. То је магматска стена ултрабазичне магме, релативно хомогеног састава, са доминантним пукотинама лучења орјентисаним ка југозападу. У првих 0,5 – 0,8m под утицајем темодинамичких промена издељен на комаде и ситне блокове величине до 0,25m³ и локано каолинисан и распаднут. Дуж пукотина и каолинисаних зона је глина мркоцевене боје. Дробински поломљен и распаднут део перидотита понаша се као добро сложена и везана заглињена

дробина. У погледу вертикалних напона преставља добро носиву и недеформабилну средину за напоне мање $\sigma \leq 500 \text{ kN/m}^2$.

Компактнији део перидотита (σ) је масиван или системом дијагоналних прслина издељен на блокове запремине од $0,5 - 3\text{m}^3$. Углавном је издељен стиснутим прслинама са зевом од пар милиметара. На нивоу монолита је велике статичке чврстоће, зеленоцрне боје. У ширем простору локације у дуж прслина су жице магнезита који се експлоатише. У погледу вертикалних напона представља добро носиву и недеформабилну средину за напоне мање $\sigma \leq 3\text{MN/m}^2$.

У сушном периоду ниво подземне воде спадне испод 2.5m . Поток са десне стране (стара траса жичаре) жичаре у летњем периоду готово увек пресуши.

Терен дуж тасе жичаре и ски - стазе је стабилна падина, без трагова клизања. На терену нема трагова осипања или одроњавања. У периоду отапања снегова и летњих пљускова дуж шумских путева долази до одношења танког глиновитог покривача и даљег огољавања терена. У периоду великих киша и отапања снегова простор полазне станице је забарен.

Сеизмолошке карактеристике

Према "Сеизмолошкој карти СФРЈ", размере $1:1.000.000$. одређен је степен сеизмичког интензитета предметне локације за повратни период од 500 година, и он износи VIII° MCS скале.

На планском подручју, на основу детаљних геолошких, инжењерско-геолошких, геомеханичких, лабораторијских и геофизичких - сеизмичких испитивања, као и на основу математичке анализе добијених података одређен је коефицијент сеизмичности K_s , и за даљи прорачун препоручује се вредност за повратни период од 475 година и он износи $K_s = 0,0238$

Хидрогеолошке и хидролошке карактеристике

У зони падинског дела терен је безводан. Само после отапања снега и дуготрајних киша могуће је краткотрајно локално задржавање процедурних вода на контакту јаче поломљених са компактнијим партијама перидотита. После пар дана горњи део терена се оцеди. Сталан ниво подземне воде је на дубинама преко 10m . У кориту повремених водотока код полазне станице постојеће жичаре после отапања снегова или дуготрајних падавина у оквиру глина и дробине долази до акумулације подземне воде. У кишном периоду ниво подземне воде је на дубинама $0,5 - 1,0\text{m}$. У пролећном периоду терен је забарен. Подземна вода акумулирана је у танком (до $3,0\text{m}$) слоју пролувијалног наноса од глине, заглинене дробине и дробински изломљеног горњег дела перидотита. То је јаче водопропусан нанос са коефицијентом филтрације $k = 10^{-1}-10^{-2} \text{ cm/s}$.

Златиборско подручје карактерише густа мрежа, претежно мањих речних токова, од којих већина припада сливном подручју реке Дрине (Црни Рзав, Мали Рзав, Јабланица, Рибница), а само мањи део одводњава се ка сливу Западне Мораве (Велики Рзав, Ђетиња). На ширем окружењу предметног подручја главни речни ток представља река Рибница која се улива у Црни Рзав, а настаје од неколико потока у подножју Торника. У оквиру парцела на којим се планира изградња шестоседежне жичаре и нових ски-стаза на Торнику од површинских токова егзистира само Станковачки поток (улива се у Рибницу), који је у суштини повремени водоток, односно његово корито готово увек пресуши у летњем периоду годину, за разлику од пролећних месеци, када услед отапања снежног покривача и кишних падавина има знатно већи протицај водене масе у кориту.

Напомиње се да се у близини предметне локације налази вештачко акумулационо "Златибор" (Рибничко језеро), на Црном Рзаву, намењена водоснабдевању Златиборског подручја. Акумулација на Црном Рзаву, површине око 50 ha , са укупном запремином акумулације $4,2 \times 10^6 \text{ m}^3$. Рибничко језеро обухвата истоимену акумулацију и приобални појас ширине 500m , који је у функцији заштите животне средине.

У погледу изворишта водоснабдевања евидентира се да Планско подручје није адекватно решило ову проблематику, односно да још увек није повезано на постојеће оближње, локалне водоводе сеоских насеља у околини Торника (Рибница, Стубло, Доброселица, Јабланица).

Климатске карактеристике

Клима на Златибору је умерено – континентална и субалпска. Температурне разлике су минималне. Просечна годишња температура је 7,5 °С, а просечна дневна температура износи око 18°С. Најхладнији месец је јануар, са просечном температуром од око –2,5°С, а најтоплији је август, са око 15°С. Највиша дневна температура је била 33,6 °С 1962. године, а најнижа -23,1 °С 1954. године. Зиме су дуге и хладне па су негативне температуре у априлу и октобру сасвим нормална појава. Има око 100 снежних дана погодних за скијање, а снежни покривач достиже висину од 60 цм. Снег пада од октобра до маја. Лета су умерено топла са свежим вечерима и ограничена на период јун - септембар; најтоплији дани су у јулу и августу. Јесен је топлија од пролећа.

Магла није честа, нарочито у централном делу, и ако се појави не задржава се дуго. Међутим дешава се да се облаци спусте ниско и прекрију планинске врхове, који су вишљи од 1.000 метара. Релативна влажност ваздуха варира у току дана. Максимална је око 7 часова, а минимална око 14.

Од ветрова најјачи и најчешћи су североисточни ветрови и дувају током целе године али су најјачи од октобра до маја. Они снижавају температуру. Југозападни и јужни ветрови обично дувају од јесени до пролећа и доносе топлије ваздушне масе. Број сунчаних сати у току године, просечно је 1827,7, максимално 2002,6.

2.3. СТАЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ

Опис флоре и фауне, природних добара посебних вредности и вегетације

Златибор са његовим подручјем налази се на граници утицаја јужних, медитеранских и субмедитеранских области и северних, панонских предела. Погодна брдска и планинска клима са значајним количинама воденог талога и снежног покривача омогућавају довољно дуго трајање периода вегетације и стварање велике количине биомасе.

Разноврсна геолошка подлога омогућава задржавање влажности и довољних резерви воде за живот биљака и других организама. Дебео снежни покривач, током сурових зима, штити трајне осетљиве делове биљака, животиње и друге организме од ниских температура и мраза.

Геоморфолошке и орографске одлике омогућавају формирање најразличитијих станишта биљног и животињског света, у односу на надморску висину, изложеност, нагибе терена, подлогу и друго.

Погодни услови омогућавају развој шумских висинских појасева са примарном и аутохтоном шумском вегетацијом, која се некада простирала до самих планинских врхова. Данас су ово пространа високопланинска травната вегетације алпијско-нордијског карактера. *Биљни свет* златиборског масива је, услед дугогодишњег смањивања шумске вегетације, терена подложног ерозији и примарне оријентације пољопривредника на сточарство, мање разноврстан и садржи различите врсте дрвећа, жбуња, зељастих биљака, цветница, папрати, маховина, лишјајева, гљива и др. Многе од њих су лековите и познате као народни чајеви.

Масив Златибора припада илирско високо планинском флорном подручју и одликује се разноликошћу флорних елемената. Карактеристично је присуство већег броја различитих фитоценоза како шумских тако и пашњачко ливадских. Од шумских заједница у највећем степену су заступљене мешовите заједнице белог и црног бора – *Pinetum nigrae silvestris* на серпентинској и дијабаз – рожначкој подлози.

И поред проређивања животињски свет данашњег Златибора је разноврстан. У непосредној близини је и ловиште «Торник – Чавловац», типично шумско ловиште, као и ловишта «Златибор» и «Шарган». Трајно заштићене врсте су: видра, хермелин, ласица, степски твор, буљина, мала ушара, ћук, шумска сова, кукумавка, дугорепа сова, кукувија, орао рибар, орао осичар, јастреб кокошар, јастреб мишар, орао змијар, сиви соко, обична ветруша, шљуке, осим шумске шљуке, детлићи, птице певачице, осим сиве вране, свраке, креја, гачац и друге повремено. Ловостајем заштићене врсте дивљачи су: срна, дивља свиња, зец, сиви пух, јазавац, куна златица, куна белица, дивљи голуб, грлица, гугутка, фазан, пољска јаребица, препелица, дивља гуска глоговача, дивља гуска лисаста, дивља патка глувара, дивља патка крџа, дивља патка звиждарка, дивља патка ћубаста, дивља патка риђоглава, дивља патка ледењарка, дивља паткапервез, чегртуша, кашикара, мраморка, црнка и њорка, сива чапља, барски петлован, барска кокица, креја, јастреб кокошар, гачац, ронци, велики средњи и мали вранци, гњурци ћубасти и мали, ноћни потрк, шумска шљука, шљуке жалари и друге повремено. Ван режима заштите су: вук, шакал, дивља мачка, лисица, твор, сива врана и сврака.

У погледу природних добра посебне вредности напомиње се да је Завод за заштиту природе Србије израдио предлог за заштиту Парка природе „Златибор“. Након усвајања Акта о заштити, у будућем заштићеном природном добру „Златибор“ предметна локација ће бити у режиму III степена заштите којим се утврђује селективно и ограничено коришћење природних богатстава и контролисане интервенције и активности у простору уколико су усклађене са функцијама заштићеног природног добра или су везане за наслеђене традиционалне облике обављања привредних делатности и становања укључујући и туристичку градњу.

Стање квалитета воде и ваздуха

Водни ресурси Златибора су квалитетни, али вреди поменути нестручно коришћење истих и неправно каптирање и нерегулисано одвођење отпадних вода, што утиче на калитет подземних вода.

С обзиром да се на предметном подручју појављује само један водоток повремениг карактера за који се не врши мерење параметара квалитета вода, као и да је подручје за сада (изузев постојеће жичаре и зона њених станица на врху у подножју) неизграђено, на планском подручју нема извора загађења вода. Загађења се могу јавити једино са постојећег неуређеног "паркинга" који још увек није завршен како у погледу застора, тако ни у погледу одговарајуће атмосферске канализације.

Потребно је напоменути да су површински токови са подручја општине Чајетина који припадају сливу Дрине (Црни Рзав, Рибница) на основу Уредбе о категоризацији водотока ("Сл. гласник СРС", бр.5/68) сврстани у IIа класу квалитета вода. У непосредној близини предметне локације налази се Рибничко акумулационо језеро чији квалитет воде прати Републички хидрометеоролошки завод Србије (РХМЗ). Узорковање и испитивање квалитета воде ове акумулације вршено је током 2004. године, и то на три профила: код бране, на средини језера и на почетку језера, на три дубине. Према резултатима физичко-хемијских карактеристика анализа узорака воде, констатована је повишена рН вредност воде (одговарала је IV класи), дефицит кисеоника (одговарао је IV класи) и одступање БПК-5 (одговарао је III класи). Од опасних и штетних материја регистроване су повећане концентрације гвожђа, танина и мангана. Констатује се да на простору Рибничког језера нису обележене нити званично проглашене зоне непосредне, уже и шире зоне заштите овог акумулационог језера, што је од изузетне важности ради адекватног очувања овог водоизворишта и нормалног функционисања водоснабдевања Златиборског подручја.

Ваздух у ширем окружењу је највише загађен због саобраћаја на приступним путевима, грејањем објеката у туристичком насељу на Златибору на чврсто и течено гориво. Досадашња мерења квалитета ваздуха у зони насеља Златибор су показала

да нема прекорачења граничних вредности за испитиване загађујуће материје (сумпор-диоксид, дим, азотни оксиди), а с обзиром да је планско подручје удаљено од Златибора квалитет ваздуха је у зони Торника још бољи него у туристичком насељу Златибор.

Стање квалитета земљишта у окружењу

Деградација земљишта у ширем окружењу предметне локације последица је више негативних фактора. Пре свега, као специфичан вид угрожавања земљишта представља бесправна изградња стамбених и других објеката у туристичким и викенд-насељима на Златиборској висоравни. У пољопривреди, загађивање земљишта присутно је као последица неконтролисане примене вештачких ђубрива, пестицида и других агрохемијских средстава у циљу повећања приноса на ливадским и пашњачким површинама. Посебно неповољну околност може проузроковати повећана концентрација нитрита у земљишту, што се може неповољно одразити и на квалитет подземних вода. Услед саобраћајних активности, у непосредној околини саобраћајница и на путном земљишту, присутне су повећане концентрације олова у земљишту услед таложења честица које емитују моторна возила. Такође, бележи се и незнатно повећани садржај салинитета у земљишту, што је последица посипања коловоза (мешавина индустријске соли и ризле) у зимским месецима. Велики проблем представљају и активности на изградњи нових и проширењу постојећих путних праваца на којима се не врши санација и ревитализација деградираних земљишта. Земљиште у ширем окружењу угрожено је и загађивањем отпадних вода, као и процеђивањем вода са постојећих сметлишта комуналног и индустријског отпада. Земљиште у зони планског подручја је значајно бољег квалитета јер је зона изван главних саобраћајница, није угрожена бесправном изградњом, а ни не користи се за интензивну пољопривредну производњу.

Стање буке

Доминанти извори буке у окружењу свакако су саобраћај на постојећим друмским комуникацијама, туристички и угоститељски објекти на Златибору, разне манифестације и скупови које окупљају велики број људи током туристичке сезоне, односно грађевински радови приликом изградње супраструктурних и инфраструктурних објеката. С обзиром да је планско подручје удаљено од Златибора и главних саобраћајница и налази се у ненасељеном простору, квалитет ваздуха, као и стање буке су још бољи.

Карактеристике пејзажа

Природни пејзаж целе зоне Туристичког центра Торник и Туристичког насеља Златибор је у знатној мери измењен изградњом туристичких објеката и постојеће мреже жичара. Уклапање објеката жичара / гонодла и ски стаза у природне пределе, нарочито на већим просецима кроз шуму и на истакнутим морфометријским облицима гребена и врхова, као и њихова заштита од неповољних климатских услова (ватра, лед и др.) је најделикатнији задатак планера и пројектаната.

С обзиром да се, поред постојеће жичаре и ски лифта, планира изградња гондоле и других других врста скијашких лифтова, са припадајућим станицама, уређење постојећих и нових ски - стаза, смештајних капацитета и одговарајуће инфраструктуре, измене садашњег пејзажа изградњом објеката ће бити приметне.

2.4. ПОСТОЈЕЋЕ СТАЊЕ САОБРАЋАЈНИХ ПОВРШИНА И КОМУНАЛНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

У саобраћајном смислу, локација је са широм околином повезана преко државног пута I б реда бр.23. Београд – Ужице – Златибор - Нова Варош – Пријеполје - Бијело

Поље –Подгорица - Црногорско приморје, са којег се одваја локални пут за насеље Рибницу, односно спортски центар "Торник". Такође, до ски центра се може доћи и железницом, с обзиром на близину железничке станице железничке станице "Ужице" (24 km) и "Семењево" на прузи Београд-Бар. Мрежа осталих саобраћајница није значајно развијена и недовољне је ширине, на којима је само одвијање саобраћаја посебно у зимским условима доста отежано.

У погледу комуналне техничке инфраструктуре, на Планском подручју једино постоје инсталације за снабдевање електричном енергијом постојећих објеката висинског транспорта (шестоседна жичара на Торнику), један крак локалног водовода насеља Рибница који пролази уз северну границу Планског подручја, као и локални цевовод за снабдевање водом крајње станице жичаре на Торнику из локалног извора. Напомиње се да се постојећи резервоар "Торник" запремине око 70m³ који се налази на 1160 m н.в. снабдева цевоводом из локалног извора Змајевац, а вода из њега се користи као техничка вода за објекте у подножју (хангар, станица за снабдевање горивом, амбуланта ид.). Одвођење отпадних вода из постојећих објеката и станице жичаре на Торнику врши се преко септичке јаме.

2.5. БИЛАНС ПОСТОЈЕЋИХ НАМЕНА

Табела 2: Структура основних постојећих намена у обухвату:

Намена	Постојећа Површина (ha)
Земљиште јавне намене	
Саобраћајне површине и саобраћајнице	0.83
Ски стазе	24.61
Зеленило и пратећи садржаји скијалишта	1.6
Станица за снабдевање горивом	-
Инфраструктурни објекти и Техничка база у функцији скијалишта	0.87
Шумско и неизграђено земљиште	222.50
Укупно	251.25

3.0. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА

Поједини изрази употребљени у овом плану имају следеће значење:

Скијање – је зимска спортска активност рекреативног и такмичарског карактера која се састоји од алпског скијања, нордијског скијања и сноуборда

Специјализоване спортске активности – су санкање, ски-боб, скокови, мото санкање, спуштање гумама, скијање у дубоком снегу, параглајдинг, скелетон и друге сличне зимске спортске активности

Ски стаза је уређена и обележена површина скијалишта, намењена за скијање и подучавање скијању коју опслужују једна или више жичара

Ски полигон је уређена и обележена површина скијалишта намењена специјализованим зимским спортским активностима

Ски пут је пут направљен или отворен за вожњу скијама који представља део ски стазе, међусобно повезује ски стазе или повезује ски стазе са другим објектима на скијалишту, или служби за извлачење повређених скијаша

Заштитна зона ски стазе је простор ширине 1-5м који се простире уз ски стазу

Жичара је средство висинског превоза са посебним саобраћајно техничким особинама (жичара и успињача) намењено за превоз скијаша на стазу или са стазе

Ски лифт је средство висинског превоза за вучу скијаша по снегу узбрдо са вучним ужетом изнад главе скијаша

Полазна станица жичаре је место са кога корисници жичаре отпочињу вожњу

Излазна станица жичаре је простор који обухвата плато за искрцавање с окретном станицом или повратном ужетњачом

Минимални степен комуналне опремљености за све просторе на којима се планира изградња објеката је:

- директан приступ јавној површини-улици
- прикључак на водоводну мрежу или обезбеђивање алтернативног решења снабдевања водом до стварања услова за изградњу ове инфраструктурне мреже,
- прикључак на канализациону мрежу или обезбеђивање алтернативног решења одвођења отпадних вода у септичке јаме са обавезно прописаним условима за пречишћавање и пражњење јама (кроз уградњу уређаја за пречишћавање или одвожење прикупљених отпадних вода на уређај за пречишћавање), а све до реализације канализационе инфраструктурне мреже,
- прикључак на електроенергетску инфраструктуру.

3.1. КОНЦЕПТ ПЛАНА

Предложени концепт организације планираних намена и развоја овог простора је, полазећи од анализе постојећег стања, условљености из плана вишег реда и важећег Закона о планирању и изградњи, заснован на усклађивању започетих, реализованих и планираних промена на овом простору. Предвиђа се да се предметно подручје даље развија као ски центар који обухвата постојеће и планиране ски стазе и полигоне, инфраструктуру висинског транспорта (жичаре седежнице, ски – лифтове, гондолу...), зоне спортско-рекреативних и туристичких садржаја у функцији скијалишта

и пословно-услугне објекте у функцији скијалишта. Због обезбеђења приступа ски центру и интерних комуникација, као и коришћења туристичких атракција планирају се нове саобраћајнице и пешачке и бицикличке стазе и објекти висинскг саобраћаја, а планирано је одговарајуће опремање планираних садржаја објектима и мрежама комуналне инфраструктуре.

Табела 3: Структура основних намена у обухвату ПДР-а - упоредна табела:

Намена	Постојећа Површина (ha)	Планирана Површина (ha)	Процент. заступљеност (%)
Земљиште јавне намене			
Саобраћајне површине и саобраћајнице	0.83	2.70	1.07
Ски стазе	24.61	70.99	28.2
Зона реконструкције постојећег ски лифра и изградње жичаре	-	5.33	2.1
Спортско рекреативни садржаји – ски полигон	-	2.30	0.92
Спортско рекреативни садржаји – са услужним делатностима	-	5.39	2.1
Пословно услужни објекти	0.11	1,01	0.40
Етно пијаца	-	0.09	0.03
Зеленило и пратећи садржаји скијалишта	1.6	12.30	4.9
Станица за снабдевање горивом	-	0.05	0.02
Инфраструктурни објекти и Техничка база у функцији скијалишта и резервоар	0.87	0.87	0.35
Шумско земљиште	222.50	150.23	59.9
Укупно	251.25	251.25	100%

3.2. ПОВРШИНЕ И ОБЈЕКТИ ЈАВНЕ НАМЕНЕ

Цео цео простор Планског подручја представља једну заокружену спортско рекреативну зону у функцији скијалишта, како је престављено на графичком прилогу бр 2. Планирана намена површина Р1:1000,

На предметном простору су планиране следеће намене:

- земљиште јавне намене: саобраћајне површине (саобраћајнице, паркинг простор), висински саобраћај, бицикличке и пешачке стазе, ски стазе, спортско рекреативни садржаји, пословно услужни објекти, етно пијаца, зеленило у функцији додатних садржаја скијалишта, инфраструктурни објекти и техничка база;
- остало земљиште: шумско земљиште.

3.3. ПОПИС ГРАЂЕВИНСКИХ ПАРЦЕЛА И ДЕЛОВА ПАРЦЕЛА ЗА ПОВРШИНЕ ЈАВНЕ НАМЕНЕ

Саставни део правила уређења је и попис катастарских парцела и делова катастарских парцела које су планиране за површине јавне намене.

Табела 4: Парцеле јавних намена

Ознака грађ. парцеле	Намена	Састоји се од катастарских парцела		Катастарска општина
		целе катастарске парцеле	делови катастарских парцела	
J1	Техничка база	-	3082/15, 1468/1	Јабланица
J1.1	Техничка база		3082/15, 1468/1	Јабланица
J2	Станица за снабдевање горивом		3082/15	Јабланица
J4	Етно парк		3082/16	Јабланица
J5	Пословно услужни објекат		3082/16 и 3079/7	Јабланица
J6	Пословно услужни објекат		3079/7	Јабланица
J7	Пословно услужни објекат/ камп		3079/7	Јабланица
J8	Спортско рекреативни садржаји		3082/30, 3082/26, 3079/3, 3079/7, 3079/6	Јабланица
J9	Спортско рекреативни садржаји		3079/4	Јабланица
J10	трафостаница		3079/3 3079/7	Јабланица
J11	Трафостаница		3079/4	Јабланица
J12	Спортско рекреативни садржаји		3079/2	Јабланица
J12.1	Спортско рекреативни садржаји		3082/27	Јабланица
J13	Спортско рекреативни садржаји		3079/3	Јабланица
J14	Резервоар за вештачки снег		3079/4, 3079/8	Јабланица
J15	Спортско рекреативни садржаји		3082/30, 3082/26	Јабланица
J16	Ски пологони		3082/15, 1468/2	Јабланица
J17	Ски полигони		3082/15, 1468/2	Јабланица
J18	Ски полигони			Јабланица
J19	Спортско рекреативни садржаји		3079/1,	Јабланица
J20	Зеленило		3079/1	Јабланица
C1	Саобраћајница		3082/15, 3082/16, 1451/272, 3079/8	Јабланица
C2	Саобраћајница		3082/16, 3082/15, 3082/30	Јабланица
C3	Саобраћајница		3082/16, 3079/7	Јабланица
C4	Саобраћајна површина		3082/16, 3079/7 3079/8	Јабланица
C5	Саобраћајна		3079/7, 3079/8	Јабланица

	површина			
C6	Саобраћајна површина		3079/8, 1451/6	Јабланица
C7	Саобраћајна површина		3079/8, 1451/6	Јабланица
C8	Саобраћајница		3079/8 3079/4	Јабланица
C9	Саобраћајница		1480/2, 1480/1, 3079/4, 1451/127, 1451/6	Јабланица
C10	Саобраћајница		1480/1, 1451/127	Јабланица
C11	Планиране ски стазе		1480/1 1481	Јабланица
C12	Планиране ски стазе		1480/1 1481 550/1	Јабланица
C12.1	Планиране ски стазе		550/1	Доброселица
C13	Планиране ски стазе		1480/1 1481	Јабланица
C13.1	Планиране ски стазе		1550/1	Доброселица
C14	Планиране ски стазе		1480/1 1481	Јабланица
C14.1	Планиране ски стазе		550/1	Доброселица
C15	Траса сидра		1480/1	Јабланица
C15.1	Траса сидра		550/1	Доброселица
C16	Планиране ски стазе		1481	Јабланица
C17	Планиране ски стазе		1480/3	Јабланица
C17.1	Планиране ски стазе		550/1	Доброселица
C17.2	Планиране ски стазе		550/19, 551/2	Доброселица
C18	Планиране ски стазе		3079/9	Јабланица
C18.1	Планиране ски стазе		550/1	Доброселица
C19	Планиране ски стазе		550/1, 551/1	Доброселица
C20	Планиране ски стазе		550/23	Доброселица
C21	Планиране ски стазе		550/24	Доброселица
J21	Техничка база		522/1, 522/2	Доброселица
J22	Инфраструктурни објект	3080		Јабланица
J23	Инфраструктурни објект	4964		Јабланица
J24	Пословно услужни објект	3082/37		Јабланица
J25	Пословно услужни објект	3096/5		Јабланица
J26	Пословно услужни објект	3096/2		Јабланица
J27	Пословно услужни објект	3096/4		Јабланица

J28	Зеленило		3079/8, 1480/1, 1481	Јабланица
C22	Ски стазе	3082/17		Јабланица
C23	Ски стазе		550/10,552/1	Доброселица
C24	Ски пологони	3082/5,		Јабланица
C25	Ски стазе	3082/19,		Јабланица
C26	Саобраћајница		4947	Јабланица
C27	Ски стазе	3082/10,		Јабланица
C28	Ски стазе	3082/9,3082/6, 3082/35		Јабланица
C29	Ски стазе	550/6, 550/18	550/7	Доброселица
C30	Зона реконструкције		550/5, 550/11, 550/21	Доброселица
C31	Ски стазе	3082/11,		Јабланица
C32	Ски пут	3082/14,		Јабланица
C33	Ски пут	3082/22		Јабланица
C34	Ски пут	550/8		Доброселица
C35	Ски стаза	550/12		Доброселица
C37	Планиране ски стаза		550/21	Доброселица
C38	Планиране ски стаза		550/20	Доброселица
C39	Гондола		552/1,550/10, 550/11, 550/21, 550/23, 550/24, 550/20, 550/19, 550/1	Доброселица
C39.1	Гондола		1480/1, 1481	Јабланица
C40	Планиране ски стаза		1451/127	Јабланица
C41	Жичара		3082/31, 3082/8, 3082/34	Јабланица
C41.1	Жичара	550/16,550/15 550/14,550/13	550/4,	Доброселица
C41.2	Жичара	3082/32,3082/33, 3082/30		Јабланица
C41.3	Жичара	3082/22,		Јабланица
C41.4	Жичара	3082/24,3082/26, 3079/5, 3082/26	3079/6	Јабланица
C42	Ски стаза		3082/30,	Јабланица
C43	Ски стаза		3079/1	Јабланица
C44	Успињача	3082/12		Јабланица
C45	Ски стаза		1468/2, 1468/1, 3082/15	Јабланица
C46	Ски пут		3082/15	Јабланица
C47	Ски пут	550/9		Доброселица
C47.1	Ски пут		3082/13	Јабланица

C48	Саобраћајна површина		1451/127, 1480/1	Јабланица
C49	Саобраћајна површина		1451/127	Јабланица

У случају неслагања наведених бројева катастарских парцела и катастарских парцела датих у графичком прилогу, важи парцелација дата у графичком прилогу број 4: „План парцелације јавних намена са елементима за спровођење“ у Р 1: 1000.

3.4. КОМПАТИБИЛНОСТ НАМЕНА

Намене дефинисане у графичком прилогу "Планирана намена површина" представљају претежну, доминантну намену на том простору, што значи да заузимају више од 50% површине парцеле. Свака намена може да подразумева и друге компатибилне намене, према табели „Компатибилност намена“ и одговарајућим условима.

Табела 5 „Компатибилност намена“

		КОМПАТИБИЛНА НАМЕНА										
		Саобраћајн површине е површине	Ски стазе	Зона реконструкције	Спортско рекреативни садржаји - полигони	Спортско рекреативни садржаји – са услужним	Пословно услужни објекти	Етно пијаца	Зеленило и пратећи садржаји скијалишта	Станица за снабдевање горивом	Техничка база и Инфраструктурни објекти	Шумске површине
ДОМИНАНТНА НАМЕНА	Саобраћајне површине	о	Х	Х	Х	Х	Х	Х	~	Х	~	
	Ски стазе	Х	о	~	~	~	Х ²	Х	~	Х	Х	~
	Зона реконструкције	Х	~	о	~	~	Х	Х	~		~	~
	Спортско рекреативни садржаји - полигони	~	~	~	о	~	Х	Х	~	Х	~	~
	Спортско рекреативни садржаји – са услужним делатностима	~	~	~	~	о	~	Х	~	Х	~	~
	Пословно услужни објекти	~	Х	Х	Х	~	о	~	~	Х	~	~
	Етно пијаца	Х	Х	Х	Х	Х	~	о	~	Х	~	~
	Зеленило и пратећи садржаји скијалишта	~	~	Х	~	~	Х	Х	о	Х	~	~
	Станица за снабдевање горивом	~	Х	Х	Х	Х	~	Х	~	о	~	~
	Техничка база у функцији скијалишта и Инфраструктурни објекти	~		Х	Х	Х	~	Х	~	~	о	~
	Шумске површине	Х	Х	Х	~	Х	Х	Х	~	Х	Х	о

Објашњење напомена назначених у табели:

Х некомпатибилно

~ компатибилно

3.5. САОБРАЋАЈНЕ ПОВРШИНЕ

Саобраћајно решење је формирано у складу са планираним наменама.

Обзиром на значајно проширење ски центра како у погледу смештајних капацитета тако и самих ски стаза предвиђена је реконструкција постојећег долазног пута –

повећање ширине на 7.0м у зони Плана, како би се нарочито у зимском периоду обезбедило несметано одвијање саобраћаја – путничког и аутобуског. Планирано је стајалиште за аутобусе са 6 паркинг места као и паркинзи за путничке аутомобиле на више локација са укупно 218 паркинг места.

Са ове прилазне саобраћајнице развијена је мрежа колских и колско-пешачких прилаза до планираних објеката, паркинга и других садржаја.

Кроз планско подручје пролази планирана гондола чија је траса преузета из Измена и допуна ПДР-а за изградњу гондоле на Златибору (Сл.лист општине Чајетина 10/15). Крајња станица гондоле је у оквиру предметног плана на Торнику, и њој је омогућен приступ преко постојеће мреже општинских путева.

Опис саобраћајног решења

Са приступне саобраћајнице комплексу ски центра „Торник“ одваја се лево у тачки „Б“ саобраћајница С1 са које се на почетку остварује обострано управно паркирање, даље пролази поред базена за вештачко оснежавање и непосредно после десне кривине на темену Т8 десно скреће у тачки П5 испред трафостанице ТС 10/0,4 „Скијалиште 2“ ограничавајући простор намењен за пословно-туристичке садржаје. У зони скретања код тачке П5 уклапа се у постојећу земљану стазу. Укупна дужина саобраћајнице до попречне везе са саобраћајницом С2 је око 206м. Ширина коловоза је 6,0м, две саобраћајне траке по 3,0м ширине. На почетном делу саобраћајнице је остварено 74 паркинг места. У попречном смислу је једнострано попречни нагиб усмерен ка постојећем потоку са десне стране саобраћајнице.

Саобраћајница С2 је централна саобраћајница за улаз у комплекс ски центра која се одваја у тачки Р1 приступне саобраћајнице. Са ове саобраћајнице се остварује приступ комплексу планираном за паркирање аутобуса са укупно шест паркинг места. У продужетку је остварено обострано управно паркирање са укупно 78 паркинг места. Дужина ове саобраћајнице је око 182 м. Ширина коловоза је 6,0м, две саобраћајне траке по 3,0м ширине. У попречном смислу је једнострано попречни нагиб усмерен ка саобраћајници С1. Између саобраћајница С1 и С2 су планиране две попречне везе.

Саобраћајница С3 се одваја у тачки Д са приступне саобраћајнице и пролази раздвајајући комплекс етно пијаце и будућег пословно услужног објекта који практично са свих страна ограничава. Са унутрашње стране саобраћајнице према пословно услужном објекту је пладвиђен тротоар а на једном делу и управно паркирање. Ширина саобраћајнице варира од 4,0 до 6,0м. На делу где је ширина 4,0м предвиђен је једносмерни режим кретања. Ширина тротоара је 2,0м. Попречни нагиб је усмерен ка унутрашњости блока кији ова саобраћајница ограничава. Дужина саобраћајнице је око 299м и дуж ње је остварено 20 ПМ у режиму управног паркирања.

Саобраћајница С4 је постављена паралелно прилазној саобраћајници на растојању од 13,5м. Она практично повезује саобраћајницу С3, сече саобраћајницу С2 и долази до прилазне саобраћајнице у тачки Ц. Дужина саобраћајнице је 140м, ширина је 6,0м, две саобраћајне траке по 3,0м ширине. Са ове саобраћајнице је остварено 49 ПМ у режиму управног паркирања. Са ове саобраћајнице у тачки У се одваја прилаз комплексу базена за оснежавање у ширини од 3,5м.

Саобраћајница С5 се са прилазне саобраћајнице одваја у тачки Е, иде праволинијски дуж постојећих објеката у ски центру у дужини око 140м а потом левом кривином пролазећи између тренажера и постојеће трафо станице долази до саобраћајнице С2. Променљиве је ширине, од 6,0м на самом почетку, затим се враћа на постојећу

ширину од 4,7м уз објекат амбуланте да би непосредно пре полазне станице постојеће жичаре наставила у ширини од 3,5м до саобраћајнице С3.

Саобраћајница С6 се са приступне саобраћајнице одваја се у тачки А1. Ова саобраћајница делимично иде паралелно нордијској стази а има функцију да обезбеди приступ планираној пословно услужној зони. Саобраћајница је ширине 5,5м до тачке бр.199 одакле се рачва и као једносмерна у ширини од 3,5м остварује кружни ток.

Постојећа приступна саобраћајница ски центру Торник у обухвату плана треба да се прошири на ширину од 7,0м односно на две саобраћајне траке од по 3,5м. Са ове саобраћајнице се остварује прилаз сапроширењем платоа испред постојећег хангара.

На врху Торника код репетиторске станице и излазне станице постојеће жичаре планирано је проширење прилазног пута на ширину од 5,5м који је у обухвату плана реконструисан у смислу елемената хоризонталне регулације и уклопљен у постојећи пут.

Саобраћајно решење са аналитичко – геодетским елементима за обележавање приказано је на графичком прилогу: 03 План саобраћаја, нивелације и регулације.

Трасе новопланираних саобраћајница у ситуационом и нивелационом плану прилагодити терену и котама изведених саобраћајница са одговарајућим подужним и попречним падовима.

Коловозну конструкцију планираних саобраћајница утврдити сходно рангу саобраћајнице, оптерећењу, као и структури возила која ће се њоме кретати. Коловозни застор треба да је у функцији саобраћајнице, подужних и попречних нагиба, као и начина одводњавања застора.

Кроз израду пројеката саобраћајница дозвољена је градња додатних инсталација под условом да се не угрози функционисање инфраструктурних система предвиђених овим планом. За све овакве промене неопходно је прибавити сагласност свих надлежних Јавних комуналних предузећа и секретаријата чије се инсталације налазе у профили саобраћајница.

Кретање лица са инвалидитетом

У току разраде и спровођења плана применити прописе који регулишу наведену проблематику, у складу са Правилником о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објекта којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старима („Сл.гласник РС“, бр.22/2015)..

Сви јавни објекти морају имати обезбеђен приступ инвалидним лицима и лифт унутар објекта.

На пешачким прелазима поставити оборене ивичњаке.

На јавним површинама за паркирање, планиран је одређени број места за кориснике - особе са инвалидитетом у складу са горе поменутих правилником.

Панорамске (пешачке) стазе

Са простора излазне станице будуће гондоле на врху Торника планирана је панорамска пешачка стаза којом би посетиоци могли да се спусте не прелазећи преко

постојећих и планираних ски стаза до подножја ски центра и комерцијално угоститељских садржаја. Пешачке стазе јасно означити и водити путоказном сигнализацијом, без додатне обраде подлоге. Пешачке стазе су мин ширине 1,6м.

Бициклическе стазе

Бициклическа стаза полази од врха Торника преко превоје, шумског и рибничког пута, затим ски пута поред Станковог потока, дужина руте је 3,5 km

Бициклическе стазе се означавају на постојећој подлози за коју је неопходно претходно извршити одговарајуће сабијање и изводе се минималне ширине 1,50м за двосмерно кретање. За оивичење бициклическе стазе користити природне материјале, који по изгледу, димензији и начину постављања не одступају значајно од окружења. И за бициклическе стазе потребно је обезбедити вођење корисника одговарајућом путоказном сигнализацијом. Ускладити положај трасе са постојећим и планираним високим зеленилом и конфигурацијом терена на микролокацији. Све постојеће природне потенцијале на траси стазе, максимално потенцирати. На местима где је потребно премостити препреке од воде и блата, постављати конструкције од дрвета. Предметно земљиште може се опремати и уређивати у планираној функцији: одмориштима, клупама, корпама за отпатке, елементима за рекреацију и сл. Ова опрема мора бити груписана и лоцирана у оквиру високог зеленила.

Висински саобраћај је организован за потребе превоза скијаша до почетака, највиших тачака, скијашких стаза. У оквиру плана налазе се полазна постројења и инсталације постојеће жичаре кабинског типа (шестосед), постојећи ски лифт „Бандера“, планирана гондола и ски лифт „Сидро.“

Све поменуте жичаре/лифтови су у вези са већ постојећим или ће се повезати са планираним чинећи јединствену мрежу за транспорт скијаша и излетника током целогодишње туристичке понуде.

Капацитете жичара одређује ЈП Скијалишта у складу са Закључком Владе РС, 05 бр. 332-8195/2009-1 којом је дата сагласност Јавном предузећу Скијалишта Србије за вршење инвеститорских права у име Републике Србије на локацијама на којима је планским документима предвиђена изградња или реконструкција јавних скијалишта и објеката планинског туризма, у складу са Просторним планом РС.

На полазним станицама висинског саобраћаја граде се и објекти и садржаји у функцији пружања услуга скијашима (услуге ски-ренте, ски-сервиса, тоалети, заклони за скијаше, угоститељски објекти, паркинг простор и сл.)

Правила грађења за висински саобраћај

Капацитете инсталација висинског превоза треба ускладити са капацитетом постојећих и планираних ски стаза. Систем инсталација и ски-стаза планирати тако да формирају јединствен систем скијалишта, са могућим прескијавањем између жичара.

Потребно је обезбедити заштитну зону инсталација, која је различите ширине, зависно од типа инсталације:

- ски-лифт – 8 до 12m;
- шестоседна жичара – 16 до 18m;
- кабинска гондола – мин. 18m;

Заштитна зона инсталација (распон пруге) је простор у којем се не могу градити други објекти и представља попречни отклон ужади или кабина у односу на осу инсталације. Заштитна зона може бити мања од горе наведене уколико се потврди прорачуном код израде техничке документације. У појасу од 12m обострано у односу на осу жичаре не могу се градити објекти осим објеката у функцији јавног скијалишта.

До инсталација висинског саобраћаја, потребно је обезбедити конфоран приступ возилима за одржавање инсталација, а где је то могуће непосредан приступ корисницима на скијама/сноубордом и сл.

3.6. СКИ-СТАЗЕ

Површине за скијашке активности обухватају: ски-стазе, ски-путеве, ски-полигоне (површине за специјализоване активности) и стазе за нордијско скијање. У летњем периоду се на овим површинама могу организовати облици рекреације који неће нарушити њихово уређење и основну функцију као што су стазе за брдски картинг и слично.

Планиране ски стазе, приказане на графичком прилогу 02. Планирана намена површина Р 1:2500, проистекле су из детаљног сагледавања простора у техничкој и планској документацији која је урађена за ЈП "Скијалишта Србије".

Ширина ски-стаза је 30-50м, са заштитним појасом, обострано 3-5м.

Ширина ски-путева, који имају функцију остваривања скијашке везе ски-стаза, је минимум 8м, са заштитним појасом 1-3м.

Нагиби падина (подужни профил) мин. 15% до макс. 60%, оптимално 25% до 35%. У односу на нагиб дефинише се тежина ски-стазе: плава – лака ски-стаза до 25%, црвена – средње тешка ски-стаза до 40%, црна – тешка ски-стаза од 40% до 60%. За категорисање ски-стаза рачуна се просечни нагиб на целој дужини конкретне ски-стазе. Приликом трасирања ски-стаза избегавају се попречни профили – бочне нагиби већи од 10%. Исходиште стазе – зауставни простор мора да омогући безбедно заустављање скијаша и њихово даље кретање према инсталацијама висинског превоза, ски полигонима и сл. Треба избегавати веће нагибе (пожељно 0-10%). Оријентациона површина зауставног простора је око 50x50 m;

Постојећа ски стаза се у једном делу преклапа са трасом планиране гондоле, те је неопходно њено измештање у складу са поменутим условима као што је приказано на графичком прилогу 02. Планирана намена површина.

Површине за скијашке активности планиране су тако да се обезбеди приступ возилима за одржавање инсталација и што конфорнији, где је то могуће непосредан приступ корисницима на скијама/сноубордом и сл.

Инсталације висинског превоза, жичаре и ски-лифтови, обезбеђују континуалну везу делова скијалишта, својим капацитетом треба да прате капацитет ски-стаза.

Планиране трасе ски стаза дате су оријентационо, тачне ће се одредити приликом израде техничке документације и за исте урадити одговарајући Пројекат препарцелације односно Урбанистички пројекат. Планирани (и постојећи) простор скијалишта ће се опремити одговарајућом инфраструктуром: снабдевање водом, евакуација отпадних и кишних вода, евакуација чврстог отпада, електрика, тт, инсталације видеонадзора, за такмичарске стазе инсталације електронског мерења и осветљавања стаза.

Комплетирање система вештачког оснежавања ски-стаза или делове ски стаза, потребно је реализовати у складу са планским решењима важећих планова (и техничке документације), како би се обезбедило што дуже коришћење ски-стаза за експлоатациони период од минимум 100 дана у сезони.

Пројектовање, изградња, реконструкција и одржавање и опремање јавног скијалишта, као и друга питања која су од значаја за коришћење скијалишта и објекте скијалишта регулисани су Законом о јавним скијалиштима (Сл. гласник РС, бр. 46/06), Правилником о минималним техничким условима за уређење, обележавање и одржавање скијалишта (Сл. гласник РС, бр. 46/11), Правилником о техничким нормативима за особне жичаре (Сл. лист СФРЈ, бр. 29/86) и Правилником о техничким нормативима за ски-лифтове (Сл. лист СФРЈ, бр. 2/85 и 11/85); инсталације висинског превоза произвођача из ЕУ подлежу и Директиви 2000/9/ЕЦ.

Нордијске стазе

Нордијска стаза је планирана у северном делу плана у складу са потребним условима за ову врсту стаза. Укупна дужина стазе је 1900м и приказана је на графичком прилогу 02. Планирана намена површина.

Нордијске дисциплине представљају најкомплетније вежбање за тело, јер покрети захтевају једнако ангажовање свих група мишића. Нордијско скијање је вероватно најстарија смучарска дисциплина. Данас нордијске дисциплине чине једну трећину спортова који су уврштени у програм Олимпијских игара.

Планирана површина унутар нордијске стазе и у контактном подручју око стаза се може користити као додатни садржај за биатлон и сл. У нордијске спортове спадају још и: Биатлон, Телемарк, Ски маратон, Ски оријентиринг, Ролер ски.

3.7. ЗОНА РЕКОНСТРУКЦИЈЕ ПОСТОЈЕЋЕГ СКИ ЛИФТА И ИЗГРАДЊЕ ЖИЧАРЕ

Намене и садржаји које су планирани на овом простору су: инсталације висинског саобраћаја, односно реконструкција постојећег ски лифта или изградња жичаре која обезбеђује континуалну везу тог дела скијалишта. Такође, овај простор се опрема одговарајућом инфраструктуром и пратећим садржајима неопходним за функционисање повећаног капацитета висинског превоза и скијалишних услуга. Траса планиране гондоле се у завршном делу преклапа са лифтом "Бандера" који ће морати да се реконструише/измести што је предмет израде техничке документације. Оријентациона траса измештања лифта „Бандере“, је приказана на графичком прилогу 02. Планирана намена површина.

3.8. ЗЕЛЕНИЛО И ПРАТЕЋИ САДРЖАЈИ СКИЈАЛИШТА

Зелене површине јавног карактера су планиране као уређени травњаци са засадицама средње и ниске вегетације и слободнорастућег шибља. На овим површинама је дозвољена и организација појединих садржаја у функцији околне намене скијалишта. У овој целини не планира се изградња зиданих објеката али је могућа сва друга градња инсталација и објеката у функцији спортско рекреативних понуда: боб на шинама, мини голф, „zip line“, тобогани, разни забавни садржаји за стреличарство, paintball, пењање, скакање и сл. У контактном подручју нордијске стазе, могуће је градити садржаје за потребе биатлона.

Основну опрему чине: украсно аутохтоно зеленило, пешачке стазе, степеништа, клупе, столови, расвета, корпе за отпатке. Неопходно је да:

пешачке стазе и степеништа треба да су минималне ширине 1,2 m (са застором од порозног (шљунак, ризла, камен, кора дрвета...) или полупорозног (камене плоче, дрвене облице, растер елементи...) материјала;

Клупе и столове треба поставити на одређеним местима дуж стаза, најбоље у посебним нишама. Могу се правити и групације места за седење која би била згодна за групе посетилаца. Сва опрема треба да је од природног материјала (дрво);

Додатну опрему чине: путокази, информативне табле и сл.

Општа правила за озелењавање слободних површина

Уређивање слободних површина радити на основу ситуације постојећег стања, биолошке основе и синхрон плана. Пре приступа израде пројекта високо вредновану постојећу вегетацију штитити и третирати као саставни део пројекта. Новом вегетацијом потребно је пре свега унапредити животни простор и побољшање микроклимата. Поред постојеће вегетације предвидети допуну садница стару 1-12

година, садњом зимзеленог шибља. С обзиром на разноврсност простора, зеленило поред своје основне биолошке функције служи и за разграничење, односно просторну поделу по намени.

Нивелационо-регулационим решењем обезбедити правилно отицање воде од објекта према слободном простору ка сливницама и риголама. Обезбедити минимално одстојање дендро врста од подземних инсталација. Све грађевинске као и шумарске радове радити према важећим прописима.

За озелењавање користити аутохтоне врсте. Основу треба да чине четинари (високе и средње висине), и украсно шибље. Приликом распоређивања дендролошког материјала нарочиту пажњу обратити на то да се не угрози ни саобраћајна прегледност ни подземне инсталације које ће се постављати. На свим осталим слободним зеленим површинама планирано је оформљење травњака.

Пре подизања зелених површина треба завршити све земљане радове, претходно положити све подземне инсталације, а ако се зеленило налази у близини планираних објеката, онда се садња врши после изградње тих објеката. Надаље пре садње треба још извршити прихрањивање земљишта, односно по потреби користити квалитетно хумусно земљиште.

3.9. СПОРТСКО РЕКРЕАТИВНИ САДРЖАЈИ – СКИ ПОЛИГОНИ

Позиционирање – избор терена полигона за:

(а) обуку – благе, широке падине подужног нагиба од 10% до 20% са обавезним истеком на равном платоу или са благим контранагибом у истеку полигона. Дужину и ширину полигона, првенствено одређују природни услови терена а могуће су и мање корекције уколико је то неопходно. Идеалан је терен који је на полазишту раван затим у благом (наведеном) нагибу и са равним истеком;

(б) тренинг и такмичења – падине подужног нагиба од 25% до 60%. Постављени су тако да се не укрштају са ски-стазама. Делови ски-стаза могу да се користе за такмичења, уколико одговарају поменутиим нормативима. Придржавати се стандарда које је за сваку дисциплину и врсту спортске активности прописала FIS-светска федерација скијашких спортова;.

3.10. КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА

3.10.1. Хидротехничка инфраструктура

Снабдевање водом

За подручје ски-центра на Торнику урађен је Главни пројекат снабдевања водом за пиће зимског центра „Торник“ на Златибору (ЕКО-ВОДО ПРОЈЕКТ доо, Београд, 2010). Касније је за подручје насеља Рибница урађен је Главни пројекат снабдевања водом насеља Рибница (ЕКО-ВОДО ПРОЈЕКТ доо, Београд, 2013.год.), у којем је решење из пројекта за "Торник" привађено као стечено, иако су постојале извесне неусаглашености у погледу улазних параметара за прорачун који се односе на капацитете у Ски-центру и насељу Рибница. У међувремену су се, у складу са новонасталим потребама инвеститора (повећање скијалишних и угоститељских капацитета), указале потребе за увођењем нових садржаја на подручју Ски-центра, због чега се кроз овај ПДР планирају и смештајни, ресторански, спортско-рекреативни и други пратећи садржаји. У овом ПДР-у инкорпорирана су решења наведених

пројеката и допуњена мрежом за потребе водоснабдевања објеката који су предвиђени овим Планом.

Генерално се задржава начин снабдевања водом из правца Резервоара "Рибница", уз изградњу одговарајућих потисних цевовода и црпне станице за потискивање воде ка резервоару "Торник" и повратног цевовода од тог резервоара ка испусту и прикључку на који ће се прикључивати потрошачи Ски-центра. Димензионисање дистрибутивне водоводне мреже ће се вршити на основу хидрауличног прорачуна али без обзира на резултате прорачуна минимални пречник мора бити 50mm или већи. Постојећи резервоар "Торник" ће се реконструисати и димензионисати на основу потреба снабдевања корисника водом за пиће и противпожарних потреба постојећих и планираних садржаја Ски-центра, при чему се противпожарне потребе за водом могу задовољити и из резервоара за воду који служе за вештачко оснеживање, о чему се мора водити рачуна приликом израде техничке документације за реконструкцију резервоара, као и за димензионисање мреже.

За снабдевање потрошача на врху Торник (угоститељски садржај, станице гондоле и жичара...) задржава се снабдевање водом из постојећег локалног извора а даје се могућност да се ови потрошачи у будућности снабдеју водом из јавног водовода, а према техничкој документацији коју треба израдити у складу са потребним капацитетима.

Реконструкција резервоара "Торник", димензионисање дистрибутивне мреже уз прикључивање свих потрошача на јавни водовод ће се обавити кроз израду одговарајуће техничке документације којом ће се преиспитати капацитети дати Главним пројектом снабдевања водом за пиће зимског центра „Торник“ на Златибору (2010.год.) и Главним пројектом снабдевања водом насеља Рибница (2013.год.) и у прорачун укључити новопланрани садржаји.

Трасе планиране водоводне мреже морају бити на површинама јавне намене а изводе се према одговарајућој техничкој документацији.

Канализација отпадних вода

Како у овом делу тренутно не постоји фекална канализација, нити је планом вишег реда предвиђена, одвођење санитарно-фекалних отпадних вода се, сагласно Мишљењу ЈВП Србијавода, планира у водонепропусне септичке јаме, које треба да празни надлежно комуналано предузеће. Транспорт отпадних вода из септичких јама ће се вршити до најближег система за пречишћавање који су планирани планом вишег реда.

Евакуација атмосферских вода

Пале воде ће се евакуисати природним путем у околно тло, уз пажљиву нивелацију терена и микронивелацију око објеката.

Урбанистичко технички услови

Трасе водовода и канализације дефинишу се синхрон планом где је извршено усклађивање са осталим комуналним инсталацијама.

Код постављања траса треба водити рачуна о следећем:

- Да будући водовод и канализација не угрожавају објекте (и приликом изградње и када буду у погону).
- Да други објекти са њиховим пратећим дешавањем не угрожавају водовод у погону као и да омогуће њихово редовно одржавање.
- Да трасе водовода и канализације буду постављене тако да се под повољним условима на њих могу прикључити објекти које треба да опслужују.

- Да се траса водовода усагласи са осталим наменама терена.
- Да се води рачуна о геотехничким и хидрогеолошким карактеристикама терена, имајући у виду и грађење и погон са одржавањем.

Положај у односу на друге инсталације и објекте

Код одређивања траса водовода треба испунити захтеве у односу на друге инсталације и објекте. Ови услови произилазе из карактеристика појединих инсталација имајући у виду и изградњу и погон. Ови услови су базирани на прописима који важе у овој области и дати су у наредној табели.

Положај хидротехничке инфраструктуре у односу друге инсталације и објекте

Врста комуналне инсталације (објекта)	потребно минимално одстојање [m] ¹	
	водовод	канализација
до грађевинске линије ² (до темеља објекта)	5	5
енергетски каблови	1,0	1,0
телекомуникациони, сигнални каблови	1,0	1,0
гасовод ниског и средњег притиска	1,5	1,5
гасовод високог притиска	3,5	3,5
стуб уличног осветљења	1,5	1,5
ивичњак саобраћајнице	1,5	1,5
стабло дрвета(значајнијег)	2,0	2,0
водовод	-	1,5-2,0
канализација	1,5-2,0	-

По правилу, полазећи од објекта, ближа грађевинској линији постављају се плиће инсталације, а даље оне које се постављају на већим дубинама.

Код укрштања инсталација водити рачуна о:

- да водоводне цеви буду постављене изнад канализација, стим што по потреби може бити предвиђена заштита водовода (цев у цев)
- Код укрштања са електрокабловима треба водити рачуна о свим аспектима безбедности како код изградње, тако и у фазама које се појављују у погону.

Дубина укопавања код водовода произилази из захтева стабилности, т.ј. да цевовод не буде повређен, од саобраћаја. Оквирно, надслој изнад темена цеви треба да буде 1,5 m.

Дубина укопавања канализације мора бити таква да се на исправан начин може извршити прикључење објекта и подови морају бити такви да се обезбеде повољни хидраулични услови течења у каналима.

Избор материјала за водовод и канализацију врши се у пројекту. По правилу треба употребљавати материјал реномираних произвођача, где постоје дужи искуствени подаци да се ради оквалитетним материјалима. Погрешан је став ако се води рачуна само о ниској набавној цени. Важно је да се у оквиру једног система не употребљавају више врста материјала, јер то отежава одржавање.

Остала правила за пројектовање и извођење

¹ предвиђења растојања нису осовинска већ растојања од зида до зида. Назначена одстојања су минимална, што значи да треба тежити већим вредностима.

Ако се постављени захтеви не могу испунити онда је то посебно стање где треба предвидети посебно решење у пројекту, водећи рачуна о битним специфичностима водовода и канализације(посебно решење је, на пример, смештај у комуналну галерију итд.) .

² Ако се мора одступити морају бити дати докази да неће наступити штета.

Водоводну мрежу пројектовати и градити тако да се реализује циркуларни систем (прстенасти), да буду задовољени захтеви из противпожарне заштите (минимални пречник 100mm) и потребан минимални притисак.

За прикључке на водовод већих потрошача, где је пречник прикључка 50mm и већи треба решити са регуларним одвојцима са затварачем.

Водомер може бити смештен у подруму зграде или у посебном склоништу одговарајућих димензија, према прописима надлежног ЈКП-а. Потребно је:

- да водомер буде приступачан радницима комуналног предузећа ради читавања стања.
- да водомер буде заштићен од било каквих повреда.
- да буде заштићен од замрзавања код ниских температура.

На водоводној мрежи се постављају хидранти који могу служити за гашење пожара и прање улица. Хидранти могу бити подземни или надземни и постављају се на растојању до 80 m. Минималан притисак у водоводној мрежи не може бити мањи од 250 кра.

Ако се гашење пожара врши ватрогасним возилима мора бити омогућен приступ возилима око објекта који се штите. Потребно је одредити хидранте где се ватрогасно возило пуни водом.

Није дозвољено спајање водовода, који мора бити под санитарним надзором, са било којим другим водоводом, нити се дозвољава акумулација воде у резервоарима из којих се вода може повратити у водовод.

Дозвољава се диспонирање отпадних вода преко непропусних септичких јама.

Канализациона мрежа треба да буде опремљена објектима према прописима. Шахтови се морају обавезно предвидети на сваком споју канала, на местима промене правца трасе и на местима промене нагиба нивелете. У правцима, шахтове не треба постављати на већем растојању од 50m. Ревизиони силази треба да буду покривени округлим поклопцима. Код канала за отпадне воде на поклопцу треба да буде минимум отвора ради вентилације, како би се спречило уливање веће количине атмосферске воде које би оптерећивале канале и постројења за пречишћавање отпадних вода.

Забрањено је грађење сталних или постављање привремених објекта по траси (објектима) водовода и канализације који би сметали функционисању и одржавању објекта водовода и канализације.

Пројектовање и изградња објекта водовода и канализације, као грађевинских објекта, регулисано је техничким прописима које треба поштовати и код пројектовања и код изградње.

3.10.2. Електроенергетска инфраструктура

Напајање електричном енергијом

Потрошачи електричне енергије напајају се из дистрибутивне електричне мреже Ужица (Чајетина), помоћу кабла 3x150 mm², 35 kV из трансформаторске станице TS 110/35kV лоциране на Златибору, ознака „Златибор 2“.

Планира се да се Планско подручје снабдева електричном енергијом из наведеног извора, али преко планиране ТС 35/10 kV чија је локација у непосредној близини Планског подручја. Кабал којим ће се она напајати је већ изграђен и даље повезан преко кабла 35 kV саТС 35/10kV у Рибници и ТС 110/35 kV "Златибор „2“.

Поред ТС 10/0,4 kV 630 kVA „Торник“, на погонској станици жичаре на Торнику и ТС 10/0,4 kV, 630 kVA „Седежница“ ("Бандера") изграђена је ТС 10/0,4 kV 2x 1000 kVA ТС „Скијалишта 1“. Такође, планира се изградња још једне ТС 10/0,4 kV, 630 kVA „Скијалишта 2“ у непосредном окружењу.

Планом се предвиђа изградња једне трансформаторске станице 10/0,4 kV, 250(400) kVA у пословно услужном објекту (или на припадајућој парцели), уколико у трафостаници „Скијалишта 1“ 2x1000kVA нема резерве.

Ова трафостаница 10/0,4kV, 250(400)kVA повезала би се каблом 10kV, 3x 70mm² са трафостаницом 10/0,4 kV, 2X 1000 kVA „Скијалишта 1“.

На врху Торника у непосредној близини постојеће ТС "Торник" планира се и изградња ТС 10/0,4 kV, 2X 1000 kVA "Гондола-крај".

По потреби се могу градити додатне трафостанице уз сагласност надлежног предузећа за снабдевање електричном енергијом.

Улазни параметри за димензионисање електричне мреже

За димензионисање електро мреже примењени су следећи параметри:

- смештајно угоститељски објекат 70 W / m²
- спољње осветљење 150,250,400 W по стубном месту
- остали потрошачи 50-150W / m²
- губици електричне енергије 10%

На основу наведених параметара а према планираним садржајима израчунато је вршно оптерећење које износи : $P_{вршно} = 170 \text{ KW}$

На основу добијеног вршног оптерећења одређен је број и снага трансформаторске станице 10/0,4KV, која износи 250(400) KVA.

Локација ове трафостанице одређена је условно (само ако нема резерве у снази у трафостаници 10/0,4 KV, 2 X 1000 KVA).

У сваком случају треба резервисати простор за нову ТС 10/0,4 KV било у објекту хотела било као слободно стојећа.

Основне карактеристике електроенергетске мреже су следеће:

Трансформаторске станице 10/0,4 KV

Планиране трансформаторске станице биће изграђене као слободно стојеће на парцели или у склопу грађевинских објеката.

Основне карактеристике трансформаторских станица су:

- Називни виши напон 10 000V
- Називни нижи напон 400/231KV
- Капацитет 1x 630(1000)KVA, 250 KVA
- Спрега трансформатора DY n -5
- Снага кратког споја на страни 10 KV 250MVA

Мрежа 10 KV

У целом прометном подручју мрежа 10 KV је планирана као подземна кабловска. Основни подаци о мрежи 10KV су следећи:

- Нормални напон 10 000 V
- Тип кабла NPO 13 A(PP-41A)
- Пресек кабла 3x150mm² (3x120)
- Номинална струја 255 A(225)

Планирана електрична мрежа 10 KV је приказана на графичком прилогу 05. Синхрон план Р 1:2500

Мрежа 0,4 KV

- Планиране водове 0,4 KV за потребе напајања пратећих објеката извести кабловима PPOOA, 1 KV пресека у зависности од оптерећења.
- Прикључење објеката на кабловску мрежу извести преко типских прикључних кутија постављених на фасади објеката.
- Подземне водове полагасти у рову потребних димензија према броју положених каблова, усаглашавајући њихове трасе са другим подземним инсталацијама и објектима хортикултуре.
- Делове трасе подземних водова који пролазе испод коловоза јавних саобраћајница положити у одговарајућој кабловској канализацији.

Урбанистичко технички услови

Услови за трансформаторске станице 10/0,4 KV:

- Планиране трансформаторске станице 10/0,4 KV изградити као посебне објекте/ слободностојеће/ или у склопу постојећих објеката.
- Трансформаторске станице морају имати два одвојена одељења и то: Одељење за смештај трансформатора и Одељење за смештај развода вишег и нижег напона
- Свако одељење мора имати несметан директан спољни приступ
- Развод вишег напона садржи три ћелије и то: две доводно одводне разводне ћелије и једну трансформаторску ћелију
- Развод нижег напона садржи два поља и то : прикључно и одводно поље

Потребно је енергетски трансформатор опремити одговарајућим заштитама од преоптерећења и кратких спојева. Локације трансформаторских станица 10/0,4 KV су дате на приложеним цртежима.

Услови за трансформаторске станице 10/0,4 KV у објекту:

- Просторије у које ће се сместити трансформаторске станице треба да својом величином и распоредом омогуће несметан смештај трансформатора и одговарајуће опреме. Ове просторије треба да задовоље услове из важећих прописа и захтева ПО "Електродистрибуције".
- Површина просторије за смештај трансформаторске станице треба да износи око 22 m².
- Просторије за смештај трансформаторске станице могу се градити само у нивоу околног терена у приземљу објекта. Бетонско постоље у одељењу за смештај трансформатора мора бити конструисано одвојено од конструкције зграде. Између ослонца темеља трансформатора и трансформатора поставити еластичну подлогу у циљу пресецања акустичних мостова (Преноса вибрације).
- Потребно обезбедити сигурну звучну изолацију таванице просторија за смештај трансформатора и блокирати извор структурног звука дуж бочних ивица просторија за смештај трансформатора.
- Звук који производи трансформаторска станица треба ограничити на 55db дању и 44 db ноћу рачунајући на граници објекта.
- Предвидети топлотну изолацију просторија трансформаторских објеката.
- Обезбедити прилаз трафостаници изградњом приступног пута најмање ширине 3m, са падом 3%, носивости 5t, до најближе јавне саобраћајнице.
- Нагиб околног терена и приступног пута треба да буде такав да се онемогући продор атмосферских падавина у просторије за смештај трансформаторске станице.
- Слободно стојеће трансформаторске станице 10/0,4 KV саградити по следећим условима: Применити слободно-стојећу монтажну-бетонску трансформаторску станицу 10/0,4 KV капацитета 1000 KVA димензија 4,5x3,5 m; око планираних

трансформаторских станица засадити пригодно зеленило; трансформаторским станицама обезбедити колски прилаз минималне ширине 3m, до најближе саобраћајнице.

Услови за кабловску мрежу 10 и 1 KV

Ровови

Каблове 10 и 1 KV полагају слободно у ров дубине 0,8m. Ров копати 0,5m од грађевинске или регулационе линије. Ако се грађевинска и регулациона линија не поклапају каблови се могу полагају у ров између њих. Приликом копања рова сав употребљени материјал одвојити и поново користити (коцке, асфалт и слично)

Сливници, затварачи хидранта, олуци, кабловска окна и друго, приликом копања рова не смеју бити оштећени ни затрпавани. Препреке у рову (каблови, водоводне цеви, топоводи и сл.) морају пажљиво бити откопани и заштићени механички и статички. У току копања рова и полагања каблова мора се обезбедити несметано одвијање пешачког и моторног саобраћаја, а прилазе локалима и стамбеним објектима заштитити.

На свим местима где се очекују већа механичка напрезања (коловози, колски прелаз и сл.) предвидети кабловску канализацију од бетонских кабловица или ПВЦ цеви унутрашњег пречника 100мм.

Ров за кабловску канализацију је одговарајуће дубине и ширине. Бетонске кабловице се полажу на бетонску постељицу дебљине 10цм од бетона МБ 10. На крајевима кабловица извести навоз продужењем бетонске постељице и обликовати га тако да се онемогући оштећење каблова приликом увођења у кабловску канализацију. У ров се полаже потребан број бетонских кабловица, водећи рачуна да, ако је градско ткиво, остане потребан број резервних отвора. Кабловице треба да пређу коловоз 0,5 до 1,0м. Спојеве бетонских кабловица заливати бетоном.

Део рова изнад кабловица се затрпава крупно зрнастим шљунком. У случајевима када није могуће извести кабловску канализацију бетонским кабловицама дозвољава се употреба пластичних цеви унутрашњег пречника 100мм. На местима скретања кабловске канализације и на правом делу после 40м прави се обавезно кабловско окно према прописима и препорукама ЕД. Накнадне оправке услед слегања терена и слично падају на терет извођача радова.

Јавно осветљење

Јачина осветљаја

На предметном простору предвидети осветљење саобраћајница, пешачких стаза и паркинга прописном јачином осветљаја.

За главне саобраћајнице предвидети јачину сјајности 1,5 cd / m².

За осветљење паркинга 20 Lx.

За осветљење пешачких стаза 20 Lx.

Стубови

Стубови морају бити израђени према техничкој документацији. Сви отвори за пролаз каблова и смештај прибора морају бити обрађени без оштрих ивица да не би дошло до оштећења каблова. Уколико носе само елементе јавног осветљења стубови се постављају на 0,6 m од ивице коловоза.

При постављању стубова мора се водити рачуна о симетрији стубних места у односу на околину и могућности најбољег искоришћења светлосног флукса.

Сви стубови морају бити вертикално постављени, а у праволинијском делу и у линији. Стуб мора бити постављен тако да му отвори са поклопцем (ослабљени део стуба) буде увек на супротној страни од смера вожње.

Светилъке

Светилъке морају бити отпорне према свим атмосферилијама. Конструкција светилъке мора да обезбеди нормално паљење и гашење од - 30° С до + 20° С . При одабирању светилъки треба водити рачуна да јој просторни распоред светлосног флукса буде најоптималнији за конкретно дате услове.

За јавно осветљење није дозвољена употреба сијалица са ужареном нити.

Напајање и командовање

Напајање јавног осветљења врши се из постојеће мреже ЈО. Паљење и гашење може бити преко фото релеа или из једног командног центра.

Примена светилъки са два или више извора светлости омогућује да се Јавно осветљење смањује у току ноћи и да се у потпуности сачува једноликост осветљености.

Остала правила за изградњу електроенергетске мреже

Основна правила за изградњу електроенергетске мреже и усклађивање са другим инфраструктурним системима произилази из њиховог односа у простору (локација укрштање и паралелни положај) као и примена важећих закона, техничких прописа и услова заштите животне средине. Каблове полагаати, по могућности, у зеленим површинама поред јавних саобраћајница и пешачких стаза на удаљености мин. 1,0m од коловоза. Дубина укопавања каблова не сме бити мања од 0,8m. Електроенергетску мрежу полагаати најмање 1,0m од темеља објеката.

Потребна површина за изградњу TS 10/0,4 kV 30÷40 m²

Према Закону о енергетици (Сл.гласник РС 145/14) „Заштитни појас за надземне електроенергетске водове, са обе стране вода од крајњег фазног проводника, има ширину за напонски ниво 35 kV, 15 метара“, односно 7,5m обострано од хоризонталне пројекције далековода. А за вод 10kV: ширина коридора најмање 5,0m обострано од хоризонталне пројекције далековода.

При укрштању са саобраћајницом кабл мора бити постављен у заштитну цев, а угао укрштања треба да буде око 90°. При паралелном вођењу енергетских и телекомуникационих каблова најмање удаљеност мора бити 0,50 m за каблове напона до 1 kV односно 1,0m за каблове напона преко 1 kV. Угао укрштања треба да буде 90°.

Паралелно полагање електроенергетских каблова и цеви водовода и канализације дозвољено је у хоризонталној равни при чему хоризонтална удаљеност мора бити већа од 0,5m. Није дозвољено полагање електроенергетског кабла изнад цеви водовода или испод цеви канализације. При укрштању електроенергетских каблова са гасоводом вертикална удељеност мора бити већа од 0,3m, а при приближавању и паралелном вођењу 0,5m.

3.10.3. Телекомуникациона инфраструктура

На Планском подручју постоји приступна и транспортна мрежа остварена оптичким каблом, који напаја РР станицу "Торник" и Скијалиште "Торник".

Претплатничка телекомуникациона мрежа Торник припада АТЦ Чајетина, односно главној АТЦ Ужице, позивног броја 031.

Претплатничка мрежа Торника тј. њени претплатници су повезани телекомуникационом телефонском мрежом Србије преко уређаја MSAN-а који је лоциран на Торнику и преко оптичког кабла спојен са надређеном АТЦ Чајетина.

Улазни параметри за димензионисање ТК мреже су следећи:

- спаваће собе 5 tf
- запослени 10 tf
- ресторан 10 tf
- јавне говорнице 5 tf
- излетници 5tf
- спортски терени 3tf

Укупно 40tf

Усвојено 50tf

- Капацитет MSAN 100 бројева

Начин рада телекомуникационе мреже

Према плановима вишег реда (ПГР фаза 1 и ПГР фаза 2) на предметном подручју је предвиђено проширење постојећих и изградња нових телефонских капацитета са припадајућом приступном мрежом и спојним путевима чија се реализација планира оптичким кабловима.

Планира се да конзум располаже са следећом мрежом и објектима:

1. Спојни оптички кабл од АТЦ Чајетина до MSAN-а Торник. Део трасе постојећег оптичког кабла у блоку J5 захтева измештање у тротоар ради изградње пословно-услужног објекта.
2. Комуникациони уређај MSAN капацитета 100 бројева.
3. ДСЛ подземне каблове до претплатника (релација MSAN-претплатници).

Постојећи каблови могу бити угрожени изградњом гондоле и пратећих садржаја и инфраструктурних прикључака, те се при изради главног пројекта мора предвидети заштита постојећих инсталација или њихово измештање уколико је то неопходно, а све према условима и уз сагласност предузећа за телекомуникације Телеком Србија.

Правила грађења за телекомуникационе објекте

Фиксна телефонија

-Поред локација телефонских централа предвиђених овим планом могућа је изградња и других које ће бити грађене у складу са захтеваним потребама, а чији ће се положај утврђивати детаљном разрадом кроз планове нижег реда у складу са важећом законском регулативом.

-Јавне телефонске говорнице постављати према Програму давања у закуп на одређено време неизграђеног јавног грађевинског земљишта.

-ТТ мрежу градити у кабловској канализацији или директним полагањем у земљу.

-Оптичке, коаксијалне и симетричне ТТ каблове односно ТТ канализацију полагати у профилима саобраћајница испод тротоарског простора, испод зелених површина, а изузетно у коловозу - код уских профила саобраћајница и саобраћајница без тротоара на прописном међусобном растојању од осталих инсталација.

-На прелазу испод коловоза саобраћајница као и на свим оним местима где се очекују већа механичка напрезања тла каблови се полажу кроз кабловску канализацију (заштитну цев).

-При укрштању са саобраћајницом угао укрштања треба да буде 90°.

-Дозвољено је паралелно вођење енергетског и телекомуникационог кабла на међусобном размаку од најмање (ЈУС Н. Ц0. 101): 0,5м за каблове 1 KV и 10 KV;1м за каблове 35 KV

-Укрштање енергетског и телекомуникационог кабла врши се на размаку од најмање 0,5м. Угао укрштања треба да буде:у насељеним местима: најмање 30°, по могућности што ближе 90°; ван насељених места:најмање 45°. Енергетски кабл, се по правилу, поставља испод телекомуникационог кабла.

-Уколико не могу да се постигну захтевани размаци на тим местима се енергетски кабл провлачи кроз заштитну цев, али и тада размак не сме да буде мањи од 0,3м.

-Размаци и укрштања према наведеним тачкама се не односе на оптичке каблове, али и тада размак не сме да буде мањи од 0,3м.

-Телекомуникациони каблови који служе искључиво за потребе електродистрибуције могу да се полажу у исти ров са енергетским кабловима, на најмањем размаку који се прорачуном покаже задовољавајући, али не мање од 0.2м.

-Дубина полагања каблова не сме бити мања од 0,80 м.

-На делу трасе оптичких каблова која је заједничка са кабловима месне мреже, обавезно полагати полиетиленске цеви у исти ров како би се кроз њу могао накнадно провући оптички кабл.

-Дозвољено је паралелно вођење телекомуникационог кабла и водоводних цеви на међусобном размаку од најмање 0,6 м. Укрштање телекомуникационог кабла и водоводне цеви врши се на размаку од најмање 0,5м. Угао укрштања треба да буде што ближе 90° а најмање 30°.

- Дозвољено је паралелно вођење телекомуникационог кабла и фекалне канализације на међусобном размаку од најмање 0,5м. Укрштање телекомуникационог кабла и цевовода фекалне канализације врши се на размаку од најмање 0,5м. Угао укрштања треба да буде што ближе 90° а најмање 30°.

-Дозвољено је паралелно вођење телекомуникационог кабла и цевовода централног грејања на међусобном размаку од најмање 0,5 м. Укрштање телекомуникационог кабла и цевовода централног грејања врши се на размаку од најмање 0,8м. Угао укрштања треба да буде што ближе 90° а најмање 30°.

-Дозвољено је паралелно вођење телекомуникационог кабла и гасовода на међусобном размаку од најмање 0,4 м.

-Од регулационе линије објеката телекомуникациони кабл се води паралелно на растојању од најмање 0,5м.

Мобилна телефонија и радио-релејне везе

Постављање објеката мобилне телефоније је могуће свуда где се процени реална потреба за овим објектима, а у складу са Законом о телекомуникацијама, Законом о планирању и изградњи и свим подзаконским актима који проистичу из ових закона.

Базне радио-станице и радио-релејне станице са припадајућим антенским системима и инфраструктуром градити по техничким препорукама и светским стандардима из ове обалсти, а непосредни простор око антенског стуба оградити(100m²) и спречити блиску изградњу која ће смањити ефикасност функционисања(умањити или спречити сигнал).

Колски приступ планирати изградњом приступног пута најмање ширине 3,00 m до најближе саобраћајнице.

У циљу неометаног рада радио-релејне везе дуж трасе обезбедити слободан коридор, односно, неопходно је да просторна зона цилиндричног облика полупречника II Френелове зоне, на траси буде слободна од препрека.

Кабловски дистрибутивни систем (кдс)

Изградња КДС омогућава коришћење низа услуга као што су: брзи интернет, кабловска ТВ, телеметрија, телемедицина. КДС систем развијати према захтеваним

потребама у складу са Законом о телекомуникацијама, Законом о планирању и изградњи и свим подзаконским актима који проистичу из ових закона.

Трасе водова кабловске ТВ утврђивати детаљном разрадом кроз планове нижег реда, а у складу са важећом законском регулативом. Трасе каблова водити паралелно са регулационом линијом саобраћајница. Дозвољено је паралелно вођење као и укрштање са осталим комуналним инсталацијама на растојањима која захтевају технички прописи. Каблови се полажу испод тротоарског простора и слободних површина. На прелазу испод коловоза саобраћајница као и на свим оним местима где се очекују већа механичка напрезања тла каблови се полажу кроз кабловску канализацију. Ако су профили улица сувише мали или не омогућавају смештај водова кабловске ТВ ове водове полагати преко индивидуалних парцела уз претходну сагласност њихових власника.

Поштански саобраћај

Постављање поштанских објеката је могуће свуда где се процени реална потреба за овим објектима.

Нову организациону структуру поштанског саобраћаја прилагодити савременим тенденцијама развоја и таквим циљевима који би утицали на повећање ефикасности и ефективности система што би у крајњој линији довело и до квалитетнијег задовољења потреба корисника за поштанским услугама као и бољег остваривања циљева пословања овлаштених предузећа, уз поштовање важеће законске регулативе.

3.10.4. Термотехничка инфраструктура

Развој система топлификације и гасификације засниваће се на критеријумима еколошке подобности и економске ефикасности, што је посебно важно у условима заштите природних добара будући да се налазе смештајно туристички објекти.

За грејање туристичких објеката, предвиђен је развој система грејања са примарним енергентом течним нафтним гасом (ТНГ), пелатом и алтернативним енергентима електричном енергијом и соларном енергијом (као и другим обновљивим изворима енергије - ОИЕ), и за појединачне објекте алтернативно, чврстим горивом и то дрветом. Поред соларне енергије (са могућношћу сезонске акумулације и њеног коришћења током зимских месеци), као ОИЕ се може користити енергија настала прерадом био-отпада (из сеоских средина у непосредној близини ризорта), тзв. био гас који може служити као допунски енергент у оквиру енергане. Због предвиђених садржаја могуће је догревање воде комбинованим коришћењем различитих извора енергије.

У случају проширења гасоводне инфраструктуре од постојеће ГМРС "Златибор" ка Прибоју (генерални правац тог гасовода оријентационо пролази кроз овај део општине Чајетина), обезбедити могућност прикључења објеката на Планском подручју на мрежу гасовода, а при планирању траса магистралног и дистрибутивних гасовода и објеката обавезно је поштовање свих важећих прописа за планирање, пројектовање и извођење ове врсте објеката.

3.10.5. Услови за реализацију инфраструктуре са аспекта заштите простора

- Дуж инфраструктурних траса обезбедити стабилност тла, тако да не дође до промена инжењерскогеолошких карактеристика тла;
- Цевоводску мрежу на читавој траси изоловати тако да у потпуности буде непропусна;

- Носилац израде пројектне документације је дужан да обезбеди ефикасан мониторинг система транспорта прикупљених вода, уз могућност брзе интервенције у случају акцидентних ситуација;
- Вентилациони шахтови морају испуњавати техничке услове прописане правилником;
- Утицај непријатних мириса који би се евентуално ширио из вентилационих шахтова, не сме утицати на оближња насеља;
- Цевоводску мрежу прописно укопати на одговарајућу дубину и обезбедити од смрзавања воде;
- Пројектовани цевовод поставити тако да траса буде вођена, што је могуће више, уз постојеће путеве и стазе; тамо где то није могуће, поставити цевовод тако да се уклопи у постојећи амбијент;
- Приликом постављања цевовода и свих других радова, хумусни слој уклонити и депоновати посебно, како би се могао вратити на првобитно место и искористити за санацију и затрављивање;
- Предвидети стандардне материјале који се користе при изградњи инфраструктурних водова.

3.11. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ И УРЕЂЕЊА ПРОСТОРА

Реализација планираних намена и објеката ски-центра налази се на Листи II Уредбе о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 114/08), под редним бројем 13. тачка 1) скијашке стазе, скијашки лифтови и жичаре са пратећим објектима) – укупне површине више од 5 ha, за које се у складу са чланом 4. Закона о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр.135/04 и 36/09), одлучује о потреби процене утицаја на животну средину. За потребе израде овог Плана предвиђена је израда Стратешке процене утицаја Плана на животну средину, према Одлуци о приступању Стратешкој процени утицаја на животну средину плана детаљне регулације за подучје ски центра "Торник" (Службени лист Општине Чајетина брј 13/16) и Одлуци о приступању изради плана детаљне регулације за подучје ски центра "Торник" (бр. 02-84/2013-01 од 13.09.2013. год.).

Такође, у поступку израде Плана, добијени услови Завода за заштиту природе Србије бр. 020-1851/2 од 05.10.2016.године, уграђени су планска решења и Завода за заштиту споменика културе Краљево бр. 1428/3 од 26.10.2016.год..

3.11.1. Мере заштите животне средине

С обзиром да заштита животне средине подразумева поштовање свих општих мера заштите животне средине и природе и прописа утврђених законском регулативом, на основу анализираних стања животне средине у планском подручју и његовој околини и на основу процењених могућих негативних утицаја, дефинишу мере заштите.

Мере заштите имају за циљ да утицаје на животну средину у оквиру планског подручја сведу у оквиру граница прихватљивости, а са циљем спречавања угрожавања животне средине и здравља људи.

Како концепт заштите животне средине на подручју Златибора обухвата: заштиту животне средине на бази рационалног коришћења природних ресурса као што су вода, ваздух, земљиште, биљни и животињски свет, као и пејзажа и шумског потенцијала, планом су предвиђене активности и мере за смањење потенцијалних негативних утицаја на елементе животне средине и њихову заштиту.

Иако модерни системи висинског транспорта и спортско рекеративне активности на снегу при функционисању имају врло мало негативних утицаја на околину (незнатна бука у оквиру дозвољених граница), у изградњи, при извођењу грађевинских радова и монтажи, постоје потенцијални извори опасности по околину и извршиоце радова. Слично је и са изградњом осталих објеката и садржаја (угоститељско-пословни објекти, саобраћајнице и др.). Стога се одговарајуће мере заштите животне средине предузимају приликом изградње и монтаже, као и током функционисања (експлоатације) објеката, односно у случају удеса.

Услови и мере заштите вода и земљишта

Заштита вода Планског подручја и околног простора се односи првенствено на обезбеђење заштите хидроакумулације "Рибница" (која се налази бан Планског подручја), с обзиром да се Планско подручје налази у широј зони санитарне заштите исте.

Начин одржавања зона санитарне заштите одређен је *Правилником о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања („Службени гласник РС“, бр. 92/2008)*, А за потребе дефинисања зона санитарне заштите изворишта на акумулацији "Златибор" у Рибница израђен је Елаборат о зонама санитарне заштите на овој акумулацији. Након успостављања зона санитарне заштите неопходно је спровести мере за њихово одржавање које су дефинисане важећим правилником, према којем се у III зони санитарне заштите не могу се градити или употребљавати објекти и постројења, користити земљиште или вршити друге делатности, ако то угрожава здравствену исправност воде на изворишту; није дозвољено трајно подземно и надземно складиштење опасних материја и материја које се не смеју директно или индиректно уносити у воде; није дозвољена производња, превоз и манипулисање опасним материјама и материјама које се не смеју директно или индиректно уносити у воде као ни комерцијално складиштење нафте и нафтних деривата и испуштање отпадне воде и воде која је служила за расхлађивање индустријских постројења; није дозвољена изградња саобраћајница без канала за одвод атмосферских вода, није дозвољена експлоатација нафте, гаса, радиоактивних материја, угља и минералних сировина затим неконтролисано депоновање комуналног отпада, хаварисаних возила, старих гума и других материја и материјала из којих се могу ослободити загађујуће материје испирањем или цурењем; забрањено је неконтролисано крчење шума, изградња ваздушне луке, нису дозвољени површински и подповршински радови, минирање тла, продор у слој који застире подземну воду и одстрањивање слоја који застире водоносни слој, осим ако ти радови нису у функцији водоснабдевања; забрањено је одржавање ауто и мото трка.

Услови за ширу зону санитарне заштите прописују да је дозвољена градња и употреба објеката у складу са важећим планским актима тако да за ову зону важе сва правила уређења и грађења Плана у свим елементима који нису супротстављени горе наведеним одредбама забране; приликом изградње објеката надлежни орган издаје услове за прикључења објеката на септичку био јаму или водонепропусну септичку јаму; атести о биосептичкој јами или водонепропусној септичкој јами мора да буду саставни део пројектне документације; услове о начину пражњења јама издаје надлежно комунално предузеће; сви објекти у зони ове санитарне заштите мора да буду прикључени на уређаје за пречишћавање отпадних вода када такви уређаји буду пуштени у рад.

У циљу **заштите подземних и површинских вода** предвидети организовано сакупљање и одвођење свих отпадних вода:

- евакуисање отпадних вода решити канализацијом са системом за пречишћавање или непропусним септичким јамама.

- обезбедити несметани отицај површинских вода и потпун и контролисан прихват зауљених атмосферских вода са саобраћајних површина, њихов третман у сепаратору масти и уља и контролисано одвођење у канализациони систем; таложник и сепаратор масти и уља димензионисати на основу сливне површине и меродавних падавина;
- пречишћавање отпадних вода које настају одржавањем и чишћењем простора угоститељских објеката у којима се врши припрема намирница (кухиња ресторана и сл.) третирати на таложницима – сепараторима и сепаратору масти и уља;
- избор материјала за изградњу канализације извршити у складу са обавезом да се спречи свака могућност неконтролисаног изливања отпадних вода у околни простор, што подразумева адекватну отпорност цевовода и прикључака на све механичке и хемијске утицаје, укључујући и компоненту обезбеђења одговарајуће флексибилности, а због могуће геотехничке повредљивости геолошке средине у подлози цевовода;
- изградњу саобраћајних површина вршити са водонепропусним материјалима отпорним на нафту и нафтне деривате и са ивичњацима којима ће се спречити одливање воде са саобраћајних површина на околно земљиште приликом њиховог одржавања или за време падавина;

У нормалним условима рада средстава висинског саобраћаја не стварају се отпадне воде које би се испуштале у околину. Једино је могуће загађење вода и земљишта испуштањем малих количина употребљеног или новог хидрауличког уља у околину, услед крајње непажње при руковању са њим. Загађење Станковачког потока може се десити уз веома малу вероватноћу, имајући у виду да је то повремени водоток, који је најчешће залеђен током зимске туристичке сезоне. До загађења земљишта може доћи и ако се буде непрописно поступало са отпадом који стварају скијаши и корисници жичаре.

Заштита земљишта ће се постићи спровођењем следећих мера:

- стриктним спровођењем планских решења изградње објеката и уређења и опремања терена постићиће се максимална заштита шумског и пољопривредног земљишта;
- изградњом недостајуће канализације на предметном простору смањиће се опасност од потенцијалног загађивања тла и подземних вода;
- приликом израде пројектне документације за одвођење атмосферских вода с паркинга и других саобраћајних површина потребно је предвидети сепараторе за масти и уља;
- регулацијом саобраћаја минимизираће се аерозагађење, као и таложње чврстих материја из ваздуха на тле;
- забраном одлагања грађевинског и осталог чврстог отпада на за то неподвижним површинама и локацијама;
- израдом Пројекта озелењавања и уређивања спортско-рекреативних и зелених површина, уз претходно извршену валоризацију постојеће вегетације и задржавање свих вредних стабала у границама предметног плана;
- ако при извођењу радова дође до удеса на грађевинским машинама или транспортним средствима, односно изливања уља и горива у земљиште, извођач је у обавези да одмах прекине радове и изврши санацију, односно ремедијацију загађене површине;
- обавезно је управљање комуналним отпадом на основу плана управљања отпадом и локалних нормативних аката и у складу са важећом законском регулативом.

- условљавање изградње свих туристичких садржаја у склопу ски-центра и свих осталих видова туристичке супраструктуре претходним обезбеђивањем свих неопходних мрежа и објеката, односно пратеће инфраструктуре;
- трасирање и планирање скијашке инфраструктуре уз коришћење свих погодности рељефа са основним циљем задовољења свих елемената скијања, на начин да се избегну радови који би изазвали веће промене у природном окружењу (земљани, грађевински и антиерозиони радови);
- реализовати планиране садржаје тако да се што мање сече шума или угрожавају вредне флористичке врсте, а трасе ски-стаза и жичара водити што је више могуће ливадским деоницама и пропланцима;
- локације објеката у функцији скијалишта (почетне и крајње станице жичара, хангари за опрему и возила висинског транспорта, резервоар за воду за вештачко оснеживање и др.) требало би да визуелно не оптерећују и не нарушавају околни пејзаж у већој мери, с обзиром да се ради о техничким објектима.

Услови и мере заштите ваздуха

Реализацијом планских решења и функционисањем планираних намена и објеката не сме си нарушити чистоћа и квалитет ваздуха на Пласком подручју и околини. Планиране намене скијашких стаза и жичара неће утицати на погоршање квалитета ваздуха, али је обавезно ограничавање саобраћаја моторним возилима на зоне планораних саобраћајница и паркиралишта. Порд тога, загревање смештајних / угоститељских капацитета се мора обавити на централизован начин, а котларница мора користити технологију на бази сагоревања еколошки прихватљивијих горива (пелет, ТНГ нпр.) или добијања енергије из ообновљивих извора енергије, а ако се сагоревају горива обавезно је обезбеђено одговарајуће пречишћавање отпадних гасова, зависно од врсте горива и продуката сагоревања.

У контексту изградње локалне котларнице за загревање предметних објеката планирати:

- адекватан избор котла, којим се обезбеђују оптимални услови сагоревања;
- довољну висину димњака и начин пречишћавања отпадних гасова, прорачунату на основу потрошње енергената, метеоролошких услова и граничних вредности емисије гасова (продуката сагоревања);
- адекватан избор резервоара за одабрани енергент за потребе грејања (предност дати гасу), припадајућу мернорегулациону и сигурносну опрему, у складу са прописима којима се уређује изградња ове врсте објеката, а у циљу смањења опасности од загађења животне средине, односно смањења ризика од удеса.

У контексту изградње планираних угоститељских објеката планирати уградњом система за пречишћавање ваздуха (филтера) у објектима у којима се врши термичка обрада хране (ресторани, мањи угоститељски објекти, итд.) ради елиминације непожељних мириса;

Приликом грађевинских радова на изградњи објеката у функцији спортско-рекреативног центра током летњих месеци посебну пажњу усмерити ка смањењу запрашености честицама грађевинског отпада местимичним заливањем површина на којима је депонован грађевински шут и остали отпад.

Напомиње се да ће смањење емисије издувних гасова на подручју Златибора како ужег тако и ширег центра планине утицати на смањење загађења ваздуха, воде и земље, на ниво буке и побољшање биодиверзитета целог подручја.

Услови и мере заштите од буке и вибрација

Емитовање буке из планираних објеката не сме прекорачити законске норме дефинисане „Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини“ („Сл. гласник РС“, бр. 75/10).

Такође, Правилима уређења овог Плана дефинисана је заузетост сваке парцеле под зеленим површинама, што такође доприноси смањивању евентуално негативних утицаја повишеног нивоа буке у животној средини.

При функционисању висинског саобраћаја и скијалишта неизбежно долази до стварања буке, мада жичаре, гондоле и ски-лифтови, у сваком случају, спадају у "тихе" објекте који буком не угрожавају околину изнад законом дозвољених граница. Савремена техничка решења нових жичара и осталих врста трнаспорта су још повољнија са аспекта буке од старијих типова. Погодност се огледа у томе што примењена савремена решења доводе до снижавања нивоа буке у односу на оне класичног типа. Други извор буке може бити дизел-агрегат, који се користи као помоћни погон у случају удеса – нестанка струје, и користи се само кратко време (око пола часа) док се не евакуишу сви скијаша са жичаре. Дизел мотор ствара буку од око 80 dB, и њено дејство је ограничено на непосредну околину. Вибрације нису карактеристичне за рад жичаре.

Други вид буке ствара се у зонама скијашких стаза од стране самих скијаша, посебно у зонама њихове веће концентрације (станице), као и спортско рекреативних терена и зона где се одвијају спортске активности. С обзиром да су ово врло ограничене зоне, бука која се у њима генерише неће значајније угрозити околину и временски је ограничена на период коришћења стаза и терена.

Начине заштите и објекте за заштиту од буке и вибрација уз објекте, одређивати још у фази пројектовања, при чему водити рачуна да се не смеју угрозити подземне инсталације.

Просторије где се смешта главни погон жичаре или, као и просторије у којима се смештају други уређаји који могу произвести буку и вибрације (агрегати за струју нпр.) морају бити звучно изоловане.

Услови за одлагање и третман отпада

Отпад генерисан на планском подручју и у наредном периоду ће се транспортовати ка општинској трансфер станици на локацији Сушица, одакле ће се отпад транспортовати ка регионалној санитарној депонији "Дубоко" у Ужицу, а у складу са Регионалним планом управљања комуналним отпадом за два града и седам општина Златиборског и Моравичког УО (градови Ужице и Чачак и општине Чајетина, Пожега, Косјерић, Лучани, Ариље, Ивањица и Бајина Башта) из 2012. године и Локалним паном управљања отпадом за општину Чајетина из 2014. године.

Планирани објекти свих категорија који имају туристичку и комерцијално-услугну намену, морају имати посебне просторије за привремено одлагање смећа (комуналног отпада). Величина просторије утврђује се према броју корисника. Просторије се налазе у оквиру објекта, као засебне просторије, без прозора, са електричним осветљењем, са точећим местом са славином, холендером и Гајгер сливником са решетком. Приступ овом простору мора бити везан за приступни пут (преко рампе за приступ комуналног возила).

Тамо где није могуће организовати посебну просторију за привремено одлагање комуналног отпада, обавеза је градње објекта за смештај судова за привремено одлагање комуналног отпада. Минималне габаритне димензије објекта за привремено одлагање комуналног отпада (кућног смећа), за смештај једног контејнера износе 2,50 x 2,00m, чисте унутрашње висине 2,20m. Објекат се поставља

на бетонску подлогу, подигнут од подлоге минимално 15cm због прања. Конструкција, зидови, кровна конструкција и покривач су дрвени. Фасадна облога је од дрвених талпи, постављених тако да штите од ветра, а да омогућавају проветравање. Објекте за контејнере за новопланиране објекте лоцирати у склопу дела парцеле према јавној површини саобраћајнице, при чему ће се њихов положај на парцели утврдити приликом израде техничке документације. Локације нових судова за смеће уз новопланиране објекте утврдити на основу санитарно-хигијенских прописа и заштитити их од атмосферских падавина и ветра, тако што ће бити смештени у нишама ограђеним оградом од незапаљивог материјала.

За сакупљање отпадака на предметном подручју планира се постављање судова – контејнера, запремине 1,1 m³. Стандард за сакупљање отпада, карактеристика комуналног отпада (кућно смеће), је суд-контејнер, запремине 1100 литара, габаритних димензија 1,37x1,45x1,45m. Апроксимативно, један контејнер се поставља на 800m² корисне површине (1000m² бруто површине за стационарну намену). Приступ судовима за смеће мора бити неометан, тако да подлога за гурање контејнера мора бити од чврстог материјала без иједног степеника и са највећим нагибом од 3%. Максимално удаљење контејнера од приступне саобраћајнице не сме бити веће од 25,0 м, а минимално 5,0 м, при чему је максимално ручно гурање 15,0 м.

Контејнере за сепаратно одлагање отпада („рециклажна острва“) поставити дуж приступних саобраћајница у оквиру спортско-рекреативних површина.

На појединим микролокацијама комунални отпад ће се прикупљати постављањем корпи за смеће, које ће се предвидети на слободним зеленим површинама (корпе могу бити бетонске, или од неког другог материјала: дрво, пластика, жица, бронза).. Размештај корпи за смеће вршиће се према плану надлежних комуналних служби за постављање истих, где су битне локације значајног окупљања, одморишта, паркинзи, шетне стазе и остали пунктови.

У случају генерисања опасних и штетних отпадних материја, забрањује се да се исте одлажу у посуде и контејнере за одлагање комуналног и осталог инертног отпада. Грађевински отпад који може да настане приликом реализације инфраструктурних инсталација, саобраћајница и осталих објеката, обавезно је уредно прикупити на локацији, разврстати и класирати по карактеру и пореклу, до момента преузимања од стране Јавног комуналног предузећа.

Остале мере заштите животне средине

Остале мере заштите животне средине односе се углавном на поштовање свих услова и мера које прописују надлежна јавна и комунална предузећа, прописно експлоатисање и одржавање објеката, израду одговарајуће техничке документације и мониторинг животне средине, при чему се посебно истиче:

- израда техничке документације у складу са овим ПДР-ом и Извештајем о стартешкој процени утицаја на животну средину овог ПРД-а, важећим прописима и стандардима;
- израда докумената процене утицаја на природу и животну средину за програме и пројекте свих планираних објеката који могу имати директан утицај на животну средину;
- извршити регулацију корита Станковачког потока на потезима за које се утврди да је овај вид интервенције неопходан, како би се спречила евентуална појава ерозионих процеса на предметној локацији;
- рекултивација површина које су се деградирале приликом изградње објеката, што је обавеза инвеститора градње објеката;
- израда катастра загађивача природе и животне средине;

- стално праћење квалитета животне средине постављањем биомониторинг станице у туристичком ризорту.
- покретање активности у погледу обележавања и званичног проглашавања зона санитарне заштите водоизворишта, односно акумулације "Рибница", након чега ће се утврдити дозвољене активности на Планском подручју и околини како би се на адекватан начин заштитило ово значајно водоизвориште за Златиборско подручје.

Детаљне мере заштите у фази реализације Плана, као и праћење стања животне средине ближе ће се утврђивати проценом утицаја објеката и радова на животну средину. У том контексту, носиоци пројеката на планском подручју су у обавези да се обратe надлежном органу за послове заштите животне средине са Захтевом о одређивању потребе израде Студије процене утицаја на животну средину, у складу са Законом о заштити животне средине („Сл. гласник РС“ бр.135/04, 36/09, 72/09 и 43/11-УС), Законом о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“ бр. 135/04 и 36/09), Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“ бр. 69/2005), и Уредбом о утврђивању Листе пројекта за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“ бр. 114/08).

3.11.2. Урбанистичке мере за заштиту природних вредности и предела

Посматрано са аспекта **заштите природе**, на основу података из Плана генералне регулације насељеног места Чајетина (седиште општине) са насељеним местом Златибор – II фаза ("Сл. лист општине Чајетина" бр. 12/2013) и Решења о условима заштите природе издатог од стране Завода за заштиту природе (03 број: 020-1851/2 од 05.10.2016.године) Планско подручје се налази у дела подручја предложеног за природно добро Парк природе Златибор, у оквиру кога се налазе просторне целине од значаја за очување биодиверзитета. Предложено природно добро Парк природе Златибор простире се на око 32 000 ha и подељено је на део са I режимом заштите (4 резервата), део са II режимом заштите (16 локалитета) и део са III режимом заштите који захвата највећу површину. У границама предметног Плана детаљне регулације налази се део предложеног Парка природе Златибор који је категорисан у II режиму заштите и у III режиму заштите и који је означен као еколошки значајно подручје, међународно подручје значајно за заштиту биљака (ИПА) – Златибор, потенцијално EMERALD подручје – Златибор и означена су подручја која су приоритетни тип станишта за заштиту (шума црног и белог бора).

Након реализације и усвајања предлога за природно добро Парк природе Златибор биће обавезно поштовање мера заштите природних добара, у складу са важећим планским и законским актима, који ће бити обухваћени одговарајућом планском и техничком документацијом.

У оквиру Решења о условима заштите природе издатог од стране Завода за заштиту природе (03 Број: 020-1891/4 од 20.11.2013.), а на основу увида у Централни регистар заштићених природних добара и увида у другу документацију, утврђено је да се обухват предметног Плана налази у оквиру еколошке мреже Републике Србије и дефинисано је као **еколошки значајно подручје Златибор**.

Еколошки значајно подручје Златибор је, у оквиру Уредбе о еколошкој мрежи („Службени гласник РС“, бр. 102/2010), утврђено под редним бројем 62 и у оквиру њега се налази:

- подручје предложено за Парк природе (ПП) Златибор, за који је Завод 2005. године урадио Студију заштите, а која је тренутно у поступку усклађивања са Законом о заштити природе и Уредбом о режимима заштите („Службени гласник РС”, бр. 31/2012). У обухвату Плана, у предложеном режиму заштите другог (II) степена ПП Златибор налази се локалитет Рибничко језеро који обухвата истоимену акумулацију и приобални појас ширине 500m који је у функцији заштите водоизворишта и одликује се специфичном ихтиофауном и фауном птица, а локалитет Торник се налази у предложеном режиму заштите трећег (III) степена;
- подручје Емералд мреже Златибор (RS0000034). Према Бернској конвенцији („Службени гласник РС - "Међународни уговори", бр. 102/2007), Емералд подручја представљају просторне целине које су од посебног националног и међународног значаја са аспекта очувања и заштите угрожених дивљих биљних и животињских врста и одређених станишних типова. Емералд мрежа се заснива на истим принципима као и еколошка мрежа NATURA 2000 која је преуслов приступања Европској унији (ЕУ) и формално се посматра као припрема за имплементацију Директиве Савета 92/43/ЕЕС о очувању природних станишта и дивље фауне и флоре (Директива о стаништима);
- подручје од међународног значаја за биљке (ИПА подручје) Златибор. У оквиру Глобалне стратегије очувања биљака, усвојен је тзв. "ИПА програм" који представља средство у идентификацији и заштити најзначајнијих локалитета дивље флоре и станишта Европе. ИПА подручја су природни или полуприродни локалитети који показују изузетно ботаничко богатство или садрже велики број ретких, угрожених и ендемичних врста или вегетације високог ботаничког значаја;
- одабрано подручје за дневне лептире (ПБА подручје) Златибор 30. ПБА подручја су иницијални избор најважнијих подручја за циљне врсте које захтевају приоритетне мере заштите. Основ за одабир циљних врста дневних лептира је Директива о стаништима;
- Тип станишта приоритетан за заштиту шума црног и белог бора, према критеријумима Правилника о критеријумима за издвајање типова станишта, о типовима станишта, осетљивим, угроженим, ретким и за заштиту приоритетним типовима станишта и о мерама заштите за њихово очување („Службени гласник РС“, бр. 35/2010, у даљем тексту: Правилник о типовима станишта) са кодом А5.12. Станишта црног и белог бора су доминантно изграђена од ендемичних врста биљака, фрагилна су услед слабе и споре обновљивости и репрезентативна су на подручју Србије, приоритетна су NATURA 2000 станишта и селектована су Емералд станишта. Торник на Златибору је један од само шест локалитета у Србији на којима се могу наћи овакве шуме.

Према *Закону о заштити природе*, заштита станишта врши се спровођењем мера и активности на заштити и очувању природе, одрживом коришћењу природних ресурса и заштићених природних добара и очувањем еколошки значајних подручја (члан 16), а очување биолошке разноврсности шумских екосистема обавља се ради јачања општекорисних функција шума (члан 18). У складу са *Уредбом о еколошкој мрежи* (члан 3, став 1, тачка 7), одређени типови станишта од посебног значаја за очување идентификовани *Правилником о типовима станишта* су еколошки значајна подручја еколошке мреже Републике Србије. У Прилогу 3 наведене уредбе дате су мере заштите елемената еколошке мреже, међу којима се истичу очување постојеће намене површина и забрана уништавања и нарушавања станишта у еколошки значајним подручјима. *Законом о заштити природе* (члано 12) је дефинисано да је правно лице, предузетник и физичко лице, односно носилац пројекта, дужно да спроведе компензацијске мере у заштићеном подручју или подручју еколошке мреже у

циљу ублажавања штетних последица које могу настати или су настале реализацијом планова, основа, програма, пројеката, радова и активности.

На планском подручју предвиђено је очување биолошке и предеоне разноликости предметног простора кроз заштиту рубних станишта, живица, међа, појединачних стабала, групе стабала, речних и језерских акваторија, као и других екосистема са очуваном или делимично измењеном вегетацијом, а у складу са чланом 18. Закона о заштити природе („Сл. гласник РС“, бр. 36/09 и 88/10).

Општи услови и мере и услови за планиране објекте које је предметним Решењем за овај ПДР прописао Завод за заштиту природе су испоштовани и инкорпорирани у планска решења и услове и мере заштите. Овде се, с обзиром на посебне вредности вегетације и живог света наглашава обавеза поштовања следећих услова:

- озелењавање око објеката урадити искључиво аутохтоним врстама, типичним за предметно подручје, провереног порекла и квалитета;
- редовним одржавањем партерног зеленила и слободних површина, сузбијати и контролоисати алергене и инвазивне врсте, а нарочито амброзију;
- сачувати свако постојеће вредно стабло или групацију високе вегетације
- прибавити сагласност надлежних институција (ЈП "Србијашуме") за извођење радова који изискују евентуалну сечу одраслих, вредних примерака дендрофлоре, како би се уклањање вегетације svelo на најмању могућу меру;
- након извршених радова на сечи шумских површина обавезно планорати подизање шумских засада, као компензацију уклоњене вегетације; компензационе мере одређује надлежно Министарство на основу члана 12 Закона о заштити природе ("Сл. гласник РС", бр. 36/2009, 88/2010 и 91/2010) и Правилника о компензационим мерама ("Службени гласник РС" бр. 20/2010).
- обезбедити санацију и уређење свих деградираних површина;
- предвидети мере за очување стабилности терена, као и одговарајуће биоинжењерске мере које предвиђају заштиту терена од ерозије и сталних и повремених водотокова од засипања стенским или земљаним материјалом

У оквиру коридора, уколико постоји могућности, настојати да се задржи постојеће квалитетно зеленило. За подручја где се висока вегетација мора уклонити (због постављања потребних објеката и носећих стубова у функцији жичаре и ради формирања заштитног сигурносног појаса за несметано функционисање жичаре) неопходно је спровести компензацијске мере, којима се успоставља нови локалитет који има исте или сличне особине као и оштећени локалитет. Како би се максимално сачувало постојеће квалитетно зеленило, сеча вегетације ће се спроводити у складу са сигурносним ширинама датим у оквиру главног пројекта за изградњу жичаре (након чије израде ће се утврдити тачне ширине сигурносног појаса у сваком делу планиране трасе). За неуклањање одређене врсте високе вегетације у оквиру заштитног сигурносног појаса жичаре, која се налази у депресијама или удолинама, потребна је сагласност управљача жичаре, коме треба доставити информације о врсти вегетације, максималној висини коју може да достигне и осталим својствима која могу да утичу на функционисање и безбедност планиране жичаре. Потребна сеча вегетације ће се спровести након израде главног пројекта за изградњу жичаре, мишљења управљача жичаре и процене стручних лица о подручјима и обиму сече.

У случају изградње објеката и инфраструктуре у оквиру шумског земљишта, издавање локацијских услова могуће је искључиво на основу приложеног Акта о компензацијским мерама, а промену намене шума и шумског земљишта у грађевинско земљиште извршити на основу акта Владе о утврђивању општег интереса.

Уколико се током радова наиђе на геолошко-палеонтолошке или минералошко-петролошке објекте, за које се претпоставља да имају својство природног добра, сходно Члану 99. Закона о заштити природе («Службени гласник РС», бр. 36/09 и 88/10) извођач радова је дужан да обавести Министарство природних ресурса, рударства и просторног планирања, односно предузме све мере како се природно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица.

Концепција заштите, уређења и развоја предела заснива се на реализацији различитих приступа у обезбеђивању квалитета предела, а темељи се на очувању предела и његовог идентитета, унапређењу предела и предеоне разноврсности, планирању развоја на принципима одрживости у складу са предеоним одликама, санацији и ревитализацији нарушеног предела као и подстицању позитивних и минимизирању негативних утицаја кроз механизме управљања пределом.

У циљу обезбеђивања специфичног карактера предела, којим се чува предеони диверзитет, идентитет и повезаност, простор се диференцира у односу на степен модификације природног предела на културни предео, у смислу да представља простор где је комбиновано деловање природе и човека. Планским решењима се омогућава очување и унапређење карактеристичне структуре и слике културног предела, несметано функционисање природних процеса, санирање нарушене природне и естетске вредности предела, спречавање и заустављање непланске изградње усклађивањем изградње са карактером и капацитетом предела.

На подручју Торника ће реализацијом планских решења доћи до одређених измена постојећег предела јер ће се реализовати нови објекти висинског транспорта, ски-стазе и смештајни капацитети са саобраћајним површинама, те ће се постпјећи претежно шумско – ливадско - пашњачки предео у појединим зонама изменити. Напомиње се да су ове промене већ евидентне у постојећем стању јер на планком подручју функционишу жичаре, ски-лифтови и ски-стазе.

Планирани развој и уређење предметног простора засновани су на уважавању основне концепције заштите и уређења предела и у том контексту успостављају се правила заштите, неге и уређења предела којима се обезбеђује интегрална заштита, планирање и спровођење мера којима се спречавају нежељене промене, нарушавање или уништење значајних обележја овог високопланинског културног предела и омогућава туристичко рекеративно коришћење. Ове мере обухватају:

- очување карактера високопланинског подручја;
- уређење непосредне околине објеката и осталих јавних површина;
- крчење шума за изградњу ски-стаза ограничити на најмању меру; приликом сече сви остаци дрвећа морају се уклонити а заостали пањеви покрити земљом да не буду видљиви (ово нарочито важи код постављања ски-лифтова);
- задржавање великих повезаних подручја под шумама без даљег распарчавања изградњом саобраћајница и другим захватима;
- задржавање учешћа сувог дрвећа како би се дозволило природно изумирање;
- подржавање природног подмлађивања и природних сукцесија уместо формирања станишта путем пошумљавања;
- нова пошумљавања обављати само аутохоним врстама, а најбољи начин јесте препуштање површина природној сукцесији;
- при земљаним радова заштитити повремене потоке како не би дошло до засипања стенама и земљом;
- код усецања терена, горње површине косина треба обрадити, заоблити и озеленити;
- вододерине и влажна места дренирати и насути;
- заштитити развој сиромашних травних заједница на чистинама на ивицама саобраћајница, косинама и насипима;

- у случају јаким оштећења травног покривача на ски-стазама, траву косити само једном годишње забраном улажења машина за препарирање стаза при дебљини снежног покривача од 30-40 см и другим мерама које се утврђују пројектима;
- у циљу ублажавања јачине ветра формирати живице од жбуња;
- контролисано коришћење ливадских и пашњачких површина за косидбу и испашу, као и шумских површина у складу са режимима коришћења простора на подручју које буде проглашено за ПП "Златибор";

3.11.3. Урбанистичке мере за заштиту културних добара

Према документацији Завода за заштиту споменика културе Краљево, предметно подручје није утврђено за културно добро, не налази се у оквиру просторно историјске целине, не ужива статус добра под претходном заштитом и не налази се у оквиру претходно заштићене целине. Такође, у оквиру границе Плана нема евидентираних археолошких налазишта и локалитета.

Уколико се у току извођења радова наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете, извођач радова је дужан да одмах, без одлагања прекине радове и о томе обавести надлежну институцију. Завод за заштиту споменика културе ће сачинити план и програм истраживања у складу са Законом о заштити културних добара („Сл. гласник РС“, бр. 71/94, 52/11-др.закон, 99/11-др.закон).

3.11.4. Мере заштите од елементарних и других већих непогода и услови од интереса за одбрану земље

При изградњи на предметном простору, скупом урбанистичких и грађевинских карактеристика треба задовољити потребе заштите, и то пре свега тако да се смање дејства евентуалног разарања објеката и простора. Због тога је, на овом простору обавезно обезбедити могућност примене и реализације мера заштите од елементарних и других већих непогода. У том смислу, са аспекта заштите на предметном простору биће разрађене и спроведене мере и дати параметри повредивости.

Због заштите људи, материјалних и других добара од ратних разарања, елементарних и других непогода и опасности у миру укупна реализација, то јест планирана изградња објеката мора бити извршена уз примену одговарајућих законских и других прописа, нарочито Закона о одбрани ("Службени лист СРЈ", број 88/2009).

Осим ових услова потребно је доставити МУП-у Србије, Управи противпожарне полиције у Београду, на сагласност Главне пројекте за изградњу објеката ради провере примењености изнетих услова (у складу са Законом о заштити од пожара "Службени гласник СР Србије", бр.111/09).

Заштита од земљотреса

Предметно подручје је, према својим сеизмолошким обележјима, подручје са умереним степеном сеизмичности (6-8° MSK-64). Према евиденцији Републичког сеизмолошког завода, на сеизмолошкој карти публикованој 1987. године за повратне периоде 50, 100, 200, 500, 1000 и 10000 година, која приказује очекивани максимални интензитет земљотреса, са вероватноћом појаве 63%, подручје Чајетине се, на олеати за повратни период од 500 година, налази у зони 8° MCS скале. Жаришта која

одређују ниво сеизмичке угрожености на подручју Чајетине су Бајина Башта, Мионица и Крупањ, а до сада догођени максимални сеизмички интензитет на подручју Чајетине је био 5° MSK-64 као манифестација земљотреса са епицентром у Бајиној Башти. На планском подручју, на основу детаљних геолошких, инжењерско-геолошких, геомеханичких, лабораторијских и геофизичких - сеизмичких испитивања, као и на основу математичке анализе добијених података одређен је коефицијент сеизмичности K_s , и за даљи прорачун препоручује се вредност за повратни период од 475 година и он износи $K_s = 0,0238$. Поред тога, на свим теренима са смањеном стабилношћу обавезно се спроводе посебна инжењерско - геолошка, сеизмичка и геофизичка испитивања терена на којима ће се градити поједини објекти.

Ризик од повредљивости при сеизмичким разарањима може се смањити примењујући одређене принципе планирања, организације и уређења простора, у првом реду за индустрију и инфраструктуру, као основне компоненте предметног простора. Како би се утицај могућег земљотреса максимално умањило, сви нови објекти морају бити пројектовани и изведени према сеизмичким условима, према важећем Правилнику о техничким нормаивима за изградњу објеката високоградње у сеизмичким подручјима (Сл. лист СФРЈ 31/81, 49/82, 29-83, 21/88 и 52/90), по коме је сеизмички интензитет (приказан на карти за повратни период од 500 година) основа за планирање и пројектовање.

Приликом утврђивања регулације саобраћајница, грађевинских линија и услова за изградњу објеката, обезбедити услове проходности у случају зарушавања објеката.

Заштита од удара грома

Заштита од удара грома треба да се обезбеди постављањем громобранске инсталације, која ће бити правилно распоређена и прописно уземљена.

Заштита од ерозије и бујица

Угроженост од ерозије је одређена нагибом терена, рељефом, типом земљишта, експозицијом и слично. У подручјима где је, због изградње објеката висинског транспорта и уређења ски-стаза и полигона, неопходно уклонити вегетацију у ширини заштитног сигурносног појаса (поготово када је у питању уклањање састојина које имају заштитну улогу од ерозија), посебно обратити пажњу на заштиту земљишта од ерозије и клизишта и предузети све потребне биолошке и техничке мере за очување стабилности терена. Биолошке и техничке мере су основни и најважнији антиерозиони радови: пошумљавање ерозијом угрожених подручја и сливова, заштита обала косина и насипа, заснивање површина и заштитних појасева под трајном вегетацијом, терасирање и равнање терена, затрављивање, изградња ободних канала, обрада земљишта по изохипсама. Ове мере доводе до уравнотежења површинског отицаја, повећања инфилтрације, смањивања спирање земљишта и минимизирање концентарације наноса у речним токовима, изазване великим водама.

Изградња објеката и инфраструктуре и уређење ски-стаза и полигона може изазвати низ негативних ефеката током извођења радова и касније експлоатације објеката. Превентивна као и завршна заштита површина „осетљивих“ на деградацију може се спровести применом следећих мера, током градње и непосредно по њеном завршетку:

- временски период у коме су осетљиве локације изложене дејству климатских фактора треба да буде што краћи. Све активности треба обавити током исте грађевинске сезоне (мај-октобар);
- с обзиром да је мрежа приступних путева (земљани путеви или макадам) са незаштићеним путним косинама усека и насипа значајан извор ерозионог материјала, неопходно је у што већој мери користити машине са пнеуматичима, уместо гусеницама, како би се смањила оштећења површине терена;
- на укрштању путева са водотоковима користити цевне пропусте што већих димензија, како би се обавио несметан пролаз бујичних вода и крупних комада наноса; формирати риголе (канале) за евакуацију воде са тупа пута;
- инсталација баријера за нанос и контурних стабилизатора на нагибима у циљу минимизирања интензитета ерозије. Постављају се током градње око грађевинских локација и поред водотокова. Уколико је могуће, користити постојећу приземну вегетацију као баријеру и филтер за нанос. Контурни стабилизатори треба да буду довољно близу (у зависности од нагиба и квалитета подлоге) како би деловали у систему, смањили брзину површинског отицаја и зауставили покренуте ерозионе продукте;
- складиштити цемент и гориво на локацијама које су ван домашаја вода;
- користити малч покривач (сецкана слама, уситњена кора и грање дрвећа) у циљу редукације енергије која се ослобађа током „бомбардовања“ голе површине земљишта кишним капима и превенције ерозије. Малч такође чува влагу која је потребна за клијање семена трава и легуминоза, штитећи их од сунца и предатора;
- користити прекривке за заштиту од ерозије (уплетено влакно дрвета или слама), у комбинацији са баријерама за нанос, како би се обезбедио додатни степен заштите од ерозије;
- поред градилишта, привремених паркинга и путева формирати базене (запремине 2-4 m³) у које се уводе површинске воде, умирују и ослобађају од суспендованих и вучених честица наноса и полутаната. Повремено чистити базене (обично после појаве интензивних падавина или топљења снега) од исталоженог материјала, који се транспортује на одговарајућу депонију;
- хумусно-акумулативни слој земљишта, који се уклања ради градње, чувати и складиштити на одговарајући начин, како би се искористио за ревегетацију и рестаурационе радове; и
- приступне путеве градити истовремено са пратећом инфраструктуром, током исте грађевинске сезоне, како би се избегла вишеструка деградација истих локалитета.

С обзиром да су на Планском подручју планиране површине са ски-стазама, у оквиру техничких и биотехничких мера за ски-стазе обављају се следећи радови:

- уређење локалних водотокова који пресецају ски-стазе или теку поред (израда армирано-бетонских цевовода испод површине стаза; чишћење и продубљивање корита ради превенције плављења и меандрирања);
- израда потпорних конструкција у зони полазних станица жичара;
- изградња преграда и прагова ради заустављања вученог наноса;
- изградња стабилизационо-дренажних конструкција;
- наношење плодног земљишта, у слоју дебљине 0,2-0,3 m;
- сетва одговарајуће травно-легуминозне смеше (20 gr/m²; 200 kg/ha), ђубрење (70 gr/ m²; 700 kg/ha), са наношењем малча од сламе (0,5 kg/ m²);
- прекривање синтетичким или биоразградљивим мрежама, које се фиксирају гвозденим анкерима, дужине 0,4-0,5 m; -инсталација контурних стабилизатора (КС), на растојању од 8-20 m, у зависности од нагиба терена; и
- израда система површинске дренаже.

Посебно се наглашава да пре почетка радова треба утврдити потенцијални интензитет ерозивних процеса и предузети одговарајуће против ерозивне мере.

Предвиђеним грађевинским радовима не смеју се изазвати инжењерско – геолошки или други ерозивни процеси.

Иако на Планском подручју нема сталних водотокова, приликом пројектовања и извођења планираних објеката у оквиру дефинисаног обухвата, ради заштите од поплава ширих територија на нижим надморским висинама, потребно је испунити услове прописане важећим документима и законима, као и усклађивати планирано стање са будућим планским документима за управљање водама (Стратегија управљања водама на територији републике Србије, План управљања водама, План управљања ризицима од поплава, Општи и оперативни план за одбрану од поплава, План заштите вода од загађивања и програм мониторинга).

Заштита од пожара

Објекте реализовати у складу са Законом о заштити од пожара ("Сл.гласник РС", бр.111/09 и 20/2015) и Законом о експлозивним материјама, запаљивим течностима и гасовима («Сл. гласник СРС», бр. 44/77, 45/84 и 18/89). За све објекте изградити одговарајућу хидрантску мрежу, која је по притиску и протоку пројектован у складу са Правилником о техничким нормативима за спољну и унутрашњу хидрантску мрежу за гашење пожара ("Сл. лист СФРЈ" бр. 30/91).

Такође, потребно је испоштовати процедуру за Пројекте за извођење објеката који подлежу сагласности према Закону о заштити од пожара („Сл.гласник РС“ бр.111/2009 и 20/2015) пре отпочињања поступка за утврђивање подобности објеката за употребу ради усклађивања са осталим планским актима (Закон о планирању и изградњи ("Сл. гласник РС", број 72/09, 81/09, 64/10, 24/11, 121/12, 42/13, 50/13 98/13, 132/14 и 145/14) и Правилник о поступку спровођења обједињене процедуре 113/15).

Свим објектима обезбедити приступни пут за ватрогасна возила у складу са Правилником о техничким нормативима за приступне путеве окретнице и уређене платое за ватрогасна возила у близини објеката повећаног ризика од пожара ("Службени лист СРЈ", бр.8/95), по коме најудаљенија тачка коловоза није даља од 25m од габарита објекта.

Објекте реализовати у складу са Правилником о техничким нормативима за електричне инсталације ниског напона ("Сл. лист СФРЈ", бр.53 и 54/88 и 28/95), Правилником о техничким нормативима за заштиту објеката од атмосферског прањнења ("Сл. лист СРЈ", бр.11/96),

Системе вентилације и климатизације предвидети у складу са Правилником о техничким нормативима за вентилацију и климатизацију ("Сл. лист СФРЈ", бр.87/93). Обезбедити сигурну евакуацију конструкцијом одговарајуће отпорности на пожар, постављањем врата са одговарајућим смером и начином отварања, са одговарајућом дужином путева евакуације.

Применити одредбе Правилника о техничким нормативима за пројектовање и извођење завршних радова у грађевинарству ("Сл. лист СФРЈ" број 21/90). Електроенергетски објекти и постројења морају бити реализовани у складу са Правилником о техничким нормативима за заштиту електроенергетских постројења и уређаја од пожара ("Сл. лист СФРЈ", бр.87/93), Правилником о техничким нормативима за заштиту нисконапонских мрежа и припадајућих трафостаница ("Сл. лист СФРЈ" број 13/78) и Правилником о изменама и допунама техничких норматива

за заштиту нисконапонских мрежа и припадајућих трафостаница („Сл. лист СФРЈ“, бр.37/95).

Објекте реализовати у складу са техничким препорукама СРПС ТП 21;-обезбедити потребну отпорност на пожар конструкције објекта, сходно СРПС.У.Ј1.240.

Предвидети употребу материјала и опреме за које се могу обезбедити извештаји и атестна документација домаћих акредитованих лабораторија и овлашћених институција за издавање атеста.

Пројектовање и извођење громобранске инсталације за заштиту објеката од атмосферског пражњења, извршити на основу прорачунатог нивоа заштите и урадити у складу са Законом о заштити од пожара, Правилником о техничким нормативима за заштиту објеката од атмосферског пражњења („Сл.лист СРЈ“ бр. 11/96) и стандарда СРПС ИЕЦ 1024-1 и СРПС ИЕЦ 1024-1-1.

Уколико се предвиђа изградња гаража за путничке аутомобиле, пројектну документацију урадити у складу са Правилником о техничким захтевима за заштиту гаража за путничке аутомобиле од пожара и експлозија („Сл.лист СЦГ“ бр.31/05).
Уколико се предвиђа фазна изградња објеката, обезбедити да свака фаза представља техничко-економску целину.

Обезбедити сигурну евакуацију људи употребом негоривих материјала (СРПС У.Ј1.050) у обради ентеријера и избором конструкције одговарајуће отпорности на пожар, као и постављањем врата на објектима са одговарајућим смером и начином отварања.

Предвидети и друге мере заштите од пожара предвиђене важећим прописима и техничким нормативима када су у питању чување експлозивних материја, течности и гасова, начин смештаја уља и других нафтних деривата, заштита нисконапонских мрежа и припадајућих трансформаторских станица и слично.

На предметном подручју, које је највећим делом неизграђено, највећа опасност прети од пожара на отвореном простору, нарочито када је у питању шумско земљиште. У складу са *Стратегијом заштите од пожара за период од 2012-2017. године* ("Службени гласник РС", бр. 21/2012 од 21.3.2012. године.), корисници шума - јавна предузећа доносе планове заштите шума од пожара, за шуме свих својинских облика у обухваћеном подручју, који садрже оперативне карте дејствовања у случају пожара, као и пасивна и активна дежурства на откривању и благовременом јављању о настанку шумских пожара, на које сагласност даје Министарство унутрашњих послова и Министарство пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде. Посебна угроженост шума од пожара дефинисана је у планским документима за газдовање шумама, те је тим шумама дефинисан и одговарајући начин газдовања. Такође, корисници шума имају организовану чуварску службу, односно екипе обучене и трениране за гашење шумских пожара, као и редовно осматрање, јављање и узбуњивање, које је у периодима критичним за избијање шумских пожара ојачано 24-часовним дежурствима. Обавеза корисника шума је брзо уочавање пожара, брз долазак на локацију и започињање гашења у иницијалној фази. Корисник шума дужан је да о настанку пожара одмах обавести најближу ватрогасно-спасилачку јединицу и Министарство пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде, односно надлежни орган аутономне покрајине.

Урбанистичке мере обезбеђења за потребе одбране земље

Током израде Нацрта овог ПДР-а упућен је захтев за добијање услова и информација Министарству одбране, Сектору за материјалне ресурсе, Управи за инфраструктуру, али до дана завршетка нацрта ПДР-а није добијен одговор поменутг Министарства на овај захтев.

У овом Нацрту је аспект мера обезбеђења за потребе одбране земље обрађен у складу са *Одлуком о врстама инвестиционих објеката и просторних и урбанистичких планова значајних за одбрану земље („Службени лист СРЈ“, бр. 39/95, тачке 3. и 6.),* као и *Законом о ванредним ситуацијама („Сл.гласник РС“, бр. 111/2009, 92/2011 и 93/2012),* према којима се субјекти система заштите и спасавања припремају и спроводе мере цивилне заштите, а нарочито: превентивне мере; мере заштите у случају непосредне опасности од елементарних непогода и других несрећа; мере заштите када наступе елементарне непогоде и друге несреће; мере ублажавања и отклањања непосредних последица од елементарних непогода и других несрећа. У склопу дефинисања ових мера, утврдити све могуће опасности од удеса, утврђивање механизма њиховог настанка, развоја и сагледавања могућих последица, поступање у случају удеса и план санације у складу са *Правилником о садржини политике превенције удеса и садржини и методологији израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса („Службени гласник РС“, бр. 41/2010).*

Напомиње се да је за ПДР за узградњу гондоле на Златибору, према обавештењу Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије (бр.3/6.07-0/39/2013.0002 од 23.08.2013. год.), изградња предметне жичаре не утиче на одржавање прихватљивог нивоа безбедности ваздушног саобраћаја. Према Правилнику о аеродоромима (Сл. гласник РС бр.23/12 и 60/12, чл.117) сагласност Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије је потребна у случају да висина објеката планиране жичаре прелази 20 m. У складу са тим приликом израде главног пројекта за изградњу или реконструкцију сваке врсте висинског транспорта / жичаре, потребно је доставити Директорату цивилног ваздухопловства Републике Србије географске координате, висине и надморске висине свих објеката жичаре (стубова и станица), за потребе добијања решења којим се потврђује да изградња предметне жичаре не утиче на одржавање прихватљивог нивоа безбедности ваздушног саобраћаја и за потребе добијања услова за начин обележавања високих објеката.

Регулација јавних површина и позиција грађевинских линија у односу на исту, треба да омогуће несметано функционисање свих служби у случају елементарних непогода, пожара и ратних услова. Елементи саобраћајница у смислу зависности од зарушавања и могућности прилаза објектима у фази спасавања, дефинисање могућности прилаза местима за водоснабдевање противпожарних јединица као и други значајни елементи са аспекта заштите и спасавања људи и материјалних добара су уграђени у урбанистичко решење ПДР-а.

У погледу склањања људи и материјалних добара у случају опасности од ратних разарања неопходно је, осим могућности изградње склоништа двонаменског типа, обезбедити евакуациона места на предметном подручју. У ове сврхе могу се користити и специјална склоништа или одговарајући објекти који су оспособљени за такву намену. У случају да будући инвеститор жели у оквиру новог објекта да изгради кућно склониште оно мора задовољавати техничке нормативе за такву врсту грађевинских објеката.

3.12. ИНЖЕЊЕРСКО-ГЕОЛОШКИ УСЛОВИ

На подручју обухвата нису рађена детаљна инжењерско-геолошка истраживања за потребе израде овог ПДР-а. За потребе изградње шестоседне жичаре на Торнику урађена су Геотехничка истраживања терена за шестпоседежну жичару у ски центру Торник на Златибору, Предузеће за истраживања, пројектовање и инжењеринг (ГЕО-ТЕСТ д.о.о., Београд, 2007. године), а за потребе идејног дефинисања трасе и распореда стубова и станица гондоле, урађен је *Геотехнички елаборат за изградњу гондоле* (ГЕО-ТЕСТ д.о.о. Београд, 2013. год.). У складу са законом, приликом израде техничке документације за реализацију објекта планираних овим ПДР-ом, потребна је израда посебних геомеханичких елабората којим ће се утврдити детаљни услови терена за сваки део трасе жичара и објекта за који не постоје подаци у оквиру поменутих елабората.

У складу са Правилником о техничким нормативима за особне жичаре ("Службени лист СФРЈ", бр. 29/86, чл. 4) и Правилником о техничким нормативима за ски лифтове ("Службени лист СФРЈ", бр.2/85 и 11/85, чл.5), геолошки профил терена на коме се поставља темељ за жичару (стубови, станице) мора бити стабилан, без клизишта или ерозије околних падина и не сме бити изложен лавинама.

Терен на коме се гради жичара мора бити такав да се на њему не морају изводити већи земљани радови који могу да угрозе стабилност падина, као и да осовина жичаре буде што приближнија нормали на правац изохипси терена. Станице и линијски стубови постављају се на стабилном тлу.

Траса вучења жичара не сме бити на терену на коме има противнагиба, водотокова или вододерина и на коме постоји могућност да околно дрвеће пада. Траса вучења мора бити урађена (по могућности и затрављена) тако да нема већих попречних нагиба и морају се уградити пропусти за водотокове који пресецају трасу ски-лифта.

Када је у питању изградња објекта у оквиру Плана који нису у функцији жичара, потребно је накнадно утврдити потребу за додатним геомеханичким истраживањима, у зависности од нивоа и обима техничке документације, као и од поседовања документације о претходно извршеним геомеханичким испитивањима тла.

За даљу израду геолошке документације неопходне за ниво израде идејних и главних пројеката појединачних објекта, а у циљу дефинисања стварних инжењерско-геолошких и хидрогеолошких услова простора обухваћеним планом, потребно је да се, поред познатих података, обавезно изведу и допунска-наменска детаљна геотехничка испитивања терена, са израдом одговарајућег броја засека и раскопа уз извођење потребног броја истражних бушотина и испитивања извађеног језгра. Предметна детаљна инжењерско-геолошка истраживања ускладити са потребама хидрогеолошких испитивања постојећих издани подземних вода (утврђивање нивоа подземних вода, краткотрајна црпења са одређивањем параметара геолошке средине и др.) у циљу добијања референтних резултата. Тек након таквих истражних радњи и лабораторијских испитивања, уз добијање одговарајућих егзактних података о терену, могуће је дати надградњу за конкретно и детаљно пројектовање објекта и пратећих садржаја на локалитетима који су предмет обухвата Плана.

3.13. МЕРЕ ЗА ЕНЕРГЕТСКУ ЕФИКАСНОСТ ИЗГРАДЊЕ

Енергетска ефикасност поразумева примену енергетски ефикасних уређаја који имају мале губитке приликом трансформације једног вида енергије у други. Исто тако, области енергетске ефикасности припадају и обновљиви извори у оквиру потрошње енергије, односно они извори који се не прикључују на дистрибутивну електроенергетску мрежу, а користе се у сектору зградарства (биомаса, енергија ветра и сунчева енергија). То се пре свега односи на системе грејања и хлађења простора, као и загревање санитарне воде. Основне мере за повећање о обезбеђење енергетске ефикасности се односе на правилан избор омотача зграде (кров, зидови, прозори), грејање објекта (котларница, подстаница), регулацију - положај (оријентацију) објекта и осветљење и слично.

За планирану изградњу на подручју Плана, примењивати начин пројектовања и изградње објекта са ниским степеном потрошње енергије. Основу овог начина изградње представља употреба обновљивих врста енергије (сунчева енергије, био маса, енергија ветра) за грејање објекта у зимском периоду, односно смањење потребе за хлађењем просторија током лета спречавањем упада сунчевог зрачења. Код изградње објекта, већ у фази идејног пројекта предвидети све што је неопходно да се добије квалитетан и оптималан енергетски ефикасан објекат:

- анализирати локацију, оријентацију и облик објекта,
- применити висок ниво топлотне заштите комплетног спољашњег омотача објекта,
- искористити топлотне добитке од сунца и заштитити објекте од претераног осунчања;
- користити енергетски ефикасне системе грејања, хлађења и вентилације и комбиновати их са обновљивим изворима енергије.
- одредити оптималан волумен објекта због смањења топлотних губитака,
- приликом пројектовања груписати просторије сличних функционалних захтева и унутрашње температуре, односно помоћне просторе лоцирати на северу, а дневне на југу.
- обезбедити оптималну топлотну заштиту: правилан избор спољашњег омотача објекта, обавезна топлотна изолација крова, односно плафона према негрејаном таванском простору и пода према терену, правилан положај отвора у спољашњим зидовима, чиме се у великој мери спречавају топлотни губици у току ниских спољашњијх температура,
- приликом пројектовања посебну пажњу посветити заштити од претераног осунчања, као и прихвату сунца (зеленило, стрехе, надстрешнице, ролетне, рефлектујућа стакла и фолије, елементи унутар стакла за заштиту од сунца и усмеравања светла)

Планирану нову изградњу и реконструкцију постојећих објекта реализовати у свему у складу са нормативима датим у Правилнику о условима, садржини и начину издавања сертификата о енергетским својствима зграда ("Сл. гласник РС" број 61/11) и Правилнику о енергетској ефикасности зграда ("Сл. гласник РС" број 61/11).

4.0. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

4.1. ОПШТА ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

Правила грађења важе за изградњу објеката што значи да се приликом изградње не могу прекорачити урбанистички параметри дефинисани овим планом.

Бруто развијена грађевинска површина (БРГП) је збир површина свих надземних етажа објеката мерених у нивоу пода свих делова објекта - спољне мере ободних зидива (са облогама, парапетима и оградама).

Кота приземља новопланираних објеката може бити максимум 0,9m виша од нулте коте (Нулта кота је тачка пресека линије терена и вертикалне осе објекта.)

Висинска регулација

Висина објекта је растојање од нулте коте објекта до коте слемена (за објекте са косим кровом) односно до коте венца (за објекте са равним кровом). Дозвољена висина објекта дефинисана је максималном спратношћу, или висином до коте слемена (односно венца за објекте са равним кровом) за сваку појединачну намену.

Ограђивање

Грађевинске парцеле и намене простора се могу оградити транспарентном оградом највеће висине 2,2m, у складу са наменом и функцијом објекта.

4.1.1. Правила парцелације

Овим планом утврђује се парцелација земљишта за јавне намене.

Парцеле јавних намена приказане су на граф. прилогу 4 "План парцелације јавних површина са елементима за спровођење".

Свака грађевинска парцела мора имати приступ на саобраћајницу директно или преко приступног пута (парцеле), и прикључак на инфраструктурну мрежу. Положај, величину и облик грађевинских парцела одредити у складу са наменом земљишта, карактеристикама типичне целине и минималном величином парцеле. Положај парцеле дефинисан је регулационом линијом у односу на саобраћајнице и разделним границама према суседним парцелама.

Постојеће катастарске парцеле (које имају одговарајућу величину и ширину прописану планом) на којима се може градити у складу са правилима овог плана, овим планом постају грађевинске парцеле. За део постојећих катастарских парцела које не задовољавају правила плана формирање нових грађевинских парцела врши се пројектом препарцелације и парцелације.

4.1.2. Положај објеката на парцели

Положај објеката у оквиру сваке целине дефинисан је грађевинским линијама које су приказане на графичком прилогу бр.3 – "План саобраћаја, нивелације и регулације" односно поклапа се са регулационом линијом.

Површине грађевинских парцела које су непосредно уз саобраћајнице неопходно је нивелационо прилагодити нивелацији планираних саобраћајница.

Дозвољена је изградња једног или више објеката до планом прописаних параметара.

Нису дозвољени испусти ван грађевинске линије на делу објекта према бочним границама парцела, односно према суседним објектима.

Поткровни простор не сме излазити ван габарита објекта.

Као минимално растојање примењује се вредност која зависи од висине објекта. Само у случајевима када је вредност која зависи од висине објекта мања од наведеног минимално дозвољеног одстојања, примењује се дато растојање у метрима.

4.1.3. Урбанистички показатељи

Није дозвољено градити надстрешнице над паркинг местима унутар парцела у простору између грађевинске и регулационе линије.

Поткровни простор не сме излазити ван габарита објекта.

Максимална висина назидка је 1,60 m рачунајући од пода поткровља до прелома кровне косине).

Максимални нагиб крова је 45°.

Није дозвољена изградња мансарди типа „капе“ са препустима.

Није дозвољена изградња поткровља у више нивоа које представљају независну корисну површину.

Минимална комунална опремљености грађевинске парцеле за све типичне целине је: електрична енергија, ТК инсталације, водовод, канализација.

4.1.4. Паркирање на парцели

Потребе паркирања решаване су на јавној површини – паркинг простору у складу са критеријумом 1паркинг место на 200m² комплекса. Додатни број паркинг места решавати у оквиру припадајућих парцела: у гаражи у склопу објекта или на отвореном паркингу на слободном делу парцеле. Прорачун потребног броја паркинг места за планиране садржаје вршити у складу са следећим нормативима:

- трговина: 1 ПМ на 66m² БРГП,
- пословање: 1ПМ на 80m² БРГП,
- хотели: 1 ПМ на 2-10 кревета у зависности од категорије,
- угоститељство: 1ПМ на два стола са по четири столице,
- спортско рекреативни центри: 1ПМ на 50 m² БРГП + 1ПМ на 4 седишта на парцели и у утицајној зони заједно,
- рекреативни спортски терени: 1ПМ на сваког запосленог + 1ПМ на 100 m² БРГП на парцели и у утицајној зони заједно,
- уз спортске садржаје, у складу са планираним активностима, планирају се додатни паркинг простори за аутобусе
- Станица за снабдевање горивом без додатног садржаја: 1 ПМ на три запослена а за остале садржаје према датом нормативу.

При пројектовању отворених паркинга и гаража придржавати се важећих прописа, стандарда и норматива за изградњу ове врсте објеката.

Уколико се у гараже планира приступ возила коришћењем ауто-лифта, унутрашње димензије платформе аутолифта морају бити минимално 5.5x2.5m. У лифт се мора улазити и излазити ходом унапред.

Гараже у којима се смештају само путнички аутомобили планирати са светлом висином већом или једнаком од 2,2m.

Број саобраћајних трака на улазу/излазу из гараже ускладити са Правилником о техничким захтевима за заштиту гаража за путничке аутомобиле од пожара и експлозија („Сл.лист СЦГ“, бр.31/2005).

Места за смештај возила и простор за маневрисање приликом уласка/изласка возила (гаража или отворени паркинг простор), у зависности од угла паркирања (30° , 45° , 60° и 90°) и у зависности од бочних препрека (стубови, зидови, возила, гаражни механизми), димензионисати према нормативима, и то за управна паркинг (гаражна) места за путничке аутомобиле:

- за гаражни бокс: димензије не мање од 2,7m x 5,5m;
- за паркинг (гаражна) места са једностраном препреко: димензије не мање од 2,4m x 4,8m;
- за паркинг (гаражна) места са двостраном препреком: димензије не мање од 2,5m x 4,8m;
- за паркинг (гаражна) места без бочних препрека: димензије не мање од 2,3m x 4,8m.

Димензионисање места за подужна и паркирања возила под углом, урадити у складу са важећим нормативима и стандардима.

Максимални нагиб паркинг места и простора за маневрисање возила износи 5%.

Паркинг просторе на парцели уредити са растер елементима са травом. У избору растер елемената предност имају полиетиленски рециклирајући материјали у односу на уобичајене растер елементе од бетона.

За возила особа са посебним потребама у складу са Правилником о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објекта којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старима („Сл.гласник РС“, бр.22/2015)., обезбедити минимум 5% паркинг места од укупног расположивог броја у оквиру гараже (паркинга), мин. ширине 3,7m, што ближе улазу - излазу, лифту и сл. Место за паркирање за два аутомобила које се налази у низу паркиралишних места управно на тротоар је најмање величине 5,9m x 5,0m, са међупростором од 1,5m. Потребно је и прописно обележити ова паркинг места и поштовати све условљености у складу са наведеним правилником.

4.1.5. Услови и могућности фазне реализације

Планом је омогућена фазна реализација. До комплетне реализације планиране инфраструктуре свака фаза изградње мора да прати претходну изградњу и повећање капацитета инфраструктуре.

Такође је могућа фазна реализација изградње на парцели. Све етапе-фазе реализације морају бити дефинисане у пројектној документацији. Омогућити функционисање сваке фазе независно од реализације следеће и да се обавезе из једне фазе не преносе у другу. У свакој фази реализације морају се обезбедити прописани услови за паркирање, озелењавање и уређење слободних површина парцеле.

4.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА ОБЈЕКТЕ И ПОВРШИНЕ

4.2.1. Правила грађења за пословно-услугне објекте

Намене и садржаји које су својим габаритима планирани на овом простору су: мултифункционални објекат смештајног и угоститељско – комерцијалног карактера, туристички садржаја и пословне делатности: кафићи, ресторани, шанк-барови, одморишта, просторије за опрему, амбуланта и сл. Поред основне намене могу се планирати и објекти пратећих делатности, услужни и забавни садржаји повезани са туристичком понудом простора, објекат затвореног базена, све повезано уређеним зеленилом.

Типологија објеката - слободностојећи

Положај објекта на парцели

Положај објекта на парцели одређен је грађевинском линијом према јавној површини-регулационој линији саобраћајнице и према границама суседних парцела.

Удаљеност објекта од бочних граница парцеле и дворишних (задњих) граница парцеле:

- је мин. $\frac{1}{2}$ висине објекта али не мање од 5м

Дозвољена је изградња више објеката на грађевинској парцели.

Урбанистички параметри на нивоу парцеле

Индекс заузетости на парцели је максимално: - 60%;

У површину под објектима не улазе манипулативне и поплочане површине, стазе и терени.

- Максимална висина објекта: По+П+1+Пк или за спортску халу /базен:12 м;
Висина инсталација које захтевају велику висину ће се одредити у сладу са технолошким захтевима

Зелене површине: мин 30%

Специфична правила

• блок Ј 7

Намена: Дозвољена је изградња пословно-услугних објеката на планираној површини 0.29ха. До привођења простора поменутој намени простор се може опремити и користити као камп.

Камп је угоститељски објекат за смештај на отвореном простору, функционално организован, ограђен и обезбеђен, у којем се пружају услуге привременог постављања и коришћења покретне опреме за камповање потребне за боравак гостију на отвореном простору, као и услуге паркирања моторних возила гостију.

У кампу се обезбеђује и коришћење заједничких уређаја, опреме и објеката потребних за боравак гостију у кампу. Површина за камповање је уређено (очишћено од корења, камења, лишћа, отпадака и сл.) и равно земљиште са ограниченим нагибом које омогућава брзо отицање воде.

Угоститељски објекат за смештај на отвореном простору има:

- улазну капију и противпожарни излаз
- контролисан улаз и чуварску службу
- план за оријентацију са уцртаним интерним комуникацијама, нумерисаним камп парцелама, објектима и осталим садржајима на улазу, који је осветљен ноћу
- простор или просторију за пријем гостију осветљену ноћу

- могућност прикључака за електричну енергију за најмање 30% смештајних јединица
- једну пумпу или чесму за воду за пиће са флексибилним цревом, одводом и истакнутом ознаком намене на сваких 50 смештајних јединица
- једну славину над умиваоником са текућом топлом и хладном водом на сваких 20 смештајних јединица

- **блок J 3**

Намена: Планирана је изградња пословно-услужног објекта на површини 0.21ха. На овом простору се предвиђа уређење (по потреби и измештање) споменичког обележја настрадалим у бомбардовању према одговарајућој пројектој документацији.

- **блок J 5**

За потребе изградње пословно услужног објекта на овој локацији урађен је Генерални пројекат пословно услужног објекта „Торник“ на Златибору који је саставни део Документације плана

4.2.2. Правила грађења за спортско рекреативне садржаје са услужним делатностима

Намене и садржаји које се могу градити на овом простору су: туристички садржаји: кафићи, ресторани, шанк-барови, одморишта, просторије за опрему, више рекреативних терена и сл. Садржаји могу у великој мери да подразумевају одвијање активности на отвореном и самим тим већа је активност у летњем и зимском периоду. Поред основне намене могу се планирати и објекти пратећих делатности, услужни и забавни садржаји повезани са спортско рекреативном понудом: авантура парк, боб на шинама, мини голф, „zip line“, тобогани, разни забавни садржаји за стреличарство, рајтбол, пењање, скакање и сл. Сви садржаји треба да буду повезани уређеним зеленилом, простором за одмор и рекреацију (стазе, игралишта...) Додаци могу бити различите декорације, грмови, клупице у непосредној вези са зеленилом у функцији скијалишта. Могу бити и у воденом амбијенту или са полумонтажним елементима.

Типологија објеката - слободностојећи

Положај објекта на парцели

Положај објекта на парцели одређен је грађевинском линијом према јавној површини-регулационој линији саобраћајнице и према границама суседних парцела. Удаљеност објекта од бочних граница парцеле и дворишних (задњих) граница парцеле:

- је мин. ½ висине објекта али не мање од 5м

Дозвољена је изградња више објеката на грађевинској парцели.

Урбанистички параметри на нивоу парцеле

Индекс заузетости на парцели је максимално: - 20%;

У површину под објектима не улазе манипулативне и поплочане површине, стазе и спортски терени.

- Максимална висина објекта: П+1+Пк или за спортску халу до:12 м;

Висина инсталација које захтевају велику висину ће се одредити у сладу са технолошким захтевима

Зелене површине: мин 30%

У оквиру целине могу се предвидети различите форме активног одмора прилагођене летњем периоду (кошарка, рукомет, одбојка, бадминтон на трави). У циљу одвијања предвиђених активности, терен застрти одговарајућом подлогом око којих су травнате површине, са групацијама стабала или масивима заштитног зеленила постављеног са јужне стране у циљу засене простора за игру у најтоплијем делу дана. Основну опрему чине клупе, осветљење и корпе за отпатке, а додатну опрему чини дечије игралиште, терен за боћање, мини голф.

Спортски терени

Утврђено је да је најпожељнији угао за отворене терене 22 степена југо-исток и северо-запад, и да су генерално добри за игру у већем делу године
Димензионисање на следећи начин:

- **Мали фудбал**

димензија: 40 m (дужина) x 20 m (ширина) /стандардна/;

38-42 m (дужина) x 18-25 m ширина) /дозвољена/

подлога: бетон, афалт-бетон, трава

го: 3 m (ширина) x 2 m (висина)

- **Кошарка**

димензија : 28 m (дужина) x 15 m (ширина) / стандардна/;

29 m (дужина) x 15m (ширина))

кош: 3.05 m (висина обруча), 1.2 m (обруч унутар терена);кошаркашка табла: 1.8 m (дужина) x 1.05 m (висина), 0.02 m (дебљина)

- линија за три поена је на раздаљини од 6.75 од коша

-Линије на терену су широке 5 cm

- минимум 2 m око терена не смеју да буду никакве препреке

- **Рукомет**

димензија: 40 m (дужина) x 20 m (ширина)

подлога: тврда гума, бетон, асфалт

го: 3 m (ширина) x 2 m (висина)

- **Одбојка**

димензија: 18 m (дужина) x 9 m (ширина)

подлога: гума, бетон, терафлекс

мрежа: 9m (дужина)x 1m (висина), 2,43m (растојање од тла за мушкарце) 2,42m (растојање од тла за жене)

- **Бадминтон**

димензија: 13.4 m (дужина) x 5.06 m (ширина) з а дубл 6.1m

мрежа: 1.524 m (висина на средини) 1.55 m (висина на крајевима),

- **Тенис**

димензија: 23.77 m (дужина) x 8.23 m (ширина) з а дубл 10.97m

подлога: тврда гума, бетон, асфалт

4.2.3. Правила грађења за етно пијаци

Планирана је изградња више мањих објеката са услужним садржајима- низ локала. Предметни простор организовати вишенаменски, тако да се омогући одржавање сајамских изложби (цвећа, меда и слично), скупова грађана – вашара, организовање приредби забавног типа. Планирана површина за етно пијаци је 878м².

Уређење ових површина планира се са аспекта сагледавања модерног планинског туризма, народног неимарства и стваралаштва, лепоте природе, спорта и рекреације. Објекти (бунгалови) се могу градити фазно.

У обликовању ових објеката могу се применити транспоновани облици традиционалне архитектуре и модерно примењени аутохтони материјали конкретног подручја и са етно – двориштима, која би била заснована на карактеристичним организацијама и архитектури домаћинстава у руралним крајевима. Ова мала дворишта би са детаљима била аутентична (капије, ограде, надстрешница...), а у урбанистичком смислу пројектована као основни чиниоци замишљеног насеља.

Урбанистички параметри

- Индекс заузетости на парцели је максимално: - 60%,
- спратност објеката - највише П+Пк,
- висина објеката:
 - за објекте: највише 7,0m до коте слемена,
- зелене и незастрте површине на парцели без паркинга: мин. 20%
- оградавање парцеле није предвиђено

4.2.4. Правила грађења за инфраструктурне објекте и техничку базу (у функцији скијалишта)

Предметна намена обухвата просторе инфраструктурних објеката, техничке објекте који су у непосредној вези са скијалиштем као и резервоар за вештачки снег -за оснеживање, делови улазне конструкција за гондолу - ски лифт, гаража) као и објекти комуналних инфраструктура (телекомуникациони и електроенергетски објекти).

Саобраћајна веза постројења (објеката) са окружењем је остварена планираним двосмерним саобраћајницама ширине 7,5m. Слободне зелене површине уредити као травњаке са украсним шибљем и зимзелним дрвећем. На свим земљаним косинама засадити траву.

Систем за вештачки снег – елементи система за прављење вештачког снега (миниакумулација, мрежа за транспорт техничке воде, електроинсталације, пумпе, објекти, и др.) планирају се у односу на референтне елементе као што су надморска висина, експозиција, вегетација, температура (ваздуха и воде), ветра (правац, учесталост, јачина), режим површинских и подземних вода у маловодном периоду, површина ски-стаза, квалитет подлоге ски-стаза. Планирања проширења система за вештачки снег, реализоваће се ако то буде потребно и могуће;

Урбанистички показатељи

- индекс изграђености: до 0,6,
- висина објеката зависи од технолошког процеса:
- паркирање на парцели: 1ПМ на два запослена радника,
- зелене и незастрте површине на грађевинској парцели без паркинга: мин. 20%
- може се оградити транспарентном оградом висине 2,5m, Ограђени комплекс формирати тако да обухвати све објекте, као и да се обезбеди обавезни заштитни зелени појас.

4.2.5. Правила грађења станице за снабдевање горивом

Планирана површина се односи на простор надстрешнице са планираним резервоаром за складиштење нафте на катастарској парцели 3082/15 КО Јабланица за коју постоји техничка документација (Идејно решење интерне станице – постројење за снабдевање горивом радних машина, Батес д.о.о. 2015. године. Планирана намена је у функцији скијалишних активности.

Основну намену је могуће проширити, у складу са просторним могућностима, делатностима као што су: трговина на мало, продаја допунског асортимана, сервиси (аутомеханичар, аутоелектричар, шлеп служба), аутотрговина (аутоделови, аутокозметика) и услуге (аутоперионица и сл)
Урбанистички параметри на нивоу парцеле:

- Индекс изграђености на парцели је максимално 1,0;
 - Максимална дозвољена спратност објекта П+1;
- Зелене и незастрте површине на парцели без паркинга: мин. 20%
Дати проценат озелењости мора бити постигнут у случају подземне етаже.

Будуће интервенције се могу односити на реконструкцију коловоза, замену надземног дела објекта, замену свих инсталација, укључујући и подземне резервоаре, а у складу са условима за заштиту животне средине (обавезан двоструки плашт или бетонска танкана), уређење партера постављање мобилијара, у складу са условима надлежних служби. Подземни резервоари морају бити у границама целине, тј. предметне грађевинске парцеле. Такође, водити рачуна да њихов положај не омета суседне објекте и елементе као што су ограде и подзиди суседних парцела. Дубину постављања резервоара дефинисати након израде детаљних геолошких истраживања. Не даје се могућност оградања.

4.2.6 Правила грађења на шумском земљишту

Посебно се наглашава да шуме на Планском подручју имају сложен и изузетан значај због својх поливалентних специфичних обележја и вредности. Део су природног богатства и извор сировине широког спектра употребљивости и немерљивих општекорисних функција. Истовремено максимално је позитивно њихово деловање на укупан квалитет животне средине и ово се мора имати у виду при процени стања и степена угрожености животне средине, те се према њима треба с великом пажњом односити. Генерално, шуме на теренима северно од ски лифта "Бандера"и Станкове равни имају функцију производње дрвета, а оне на вишим теренима ка врху Торник имају функцију заштите од ерозије.

При планирању активности у оквиру границе плана морају се узети у обзир и поштовата одредбе Закона о шумама, а активности треба планирати тако да се очувају шуме и шумско земљиште као добро од општег интереса. Овим Планом нова изградња је планирана минимално на рачун шума и шумског земљишта, уз поштовање законске и подзаконске регулативе из области заштите животне средине и заштите природе.

На постојећем шумском земљишту планиране су нове трасе ски стаза и панорамска пешачка стаза, првенствено намењена посетиоцима који у ски центар долазе планираном будућом гондолом. Трасирање и планирање ски-стазе користи све погодности рељефа са основним циљем задовољења свих елемената скијања, на

начин да се избегну радови који би изазвали веће промене у природном - шумском окружењу (земљани, грађевински и антиерозиони радови).

У односу на покривеност вегетацијом трасирани су коридори ски-стаза тако да се што мање сече шума или угрожавају вредне биљне врсте, углавном користећи северне експозиције.

Планом је условљено да, у односу на састав, структуру тла и хидролошке одлике, ски-стазе треба предвидети тако да се изградња и уређење реализује са што мање грађевинских /земљаних радова, са обавезним одржавањем стабилности терена.

Ради очувања шума, према Закону о шумама (*"Сл. гласник РС", бр. 3012010, 93/2012, 89/2015*), забрањена је: сеча стабала заштићених и строго заштићених врста дрвећа; самовољно заузимање шума, уништавање или оштећивање шумских засада, ознака и граничних знакова, као и изградња објеката који нису у функцији газдовања шумама; одлагање смећа, отровних супстанци и осталог опасног отпада у шуми, на шумском земљишту на удаљености мањој од 200 m од руба шуме, као и изградња објеката за складиштење, прераду или уништавање смећа; предузимање других радњи којима се слаби приносна снага шуме или угрожава функција шуме; одводњавање и извођење других радова којима се водни режим у шуми мења тако да се угрожава опстанак или виталност шуме; паљење отворене ватре у шуми и на земљишту у непосредној близини шуме, на удаљености мањој од 200 m од руба шуме.

Извођење радова прилагодити што мањем утицају на животну средину и амбијентални простор. Уклањање дрвећа извести и свести на најмању могућу меру. За уклањање дрвенасте и жбунасте вегетације потребно је прибавити сагласност ЈП"Србијашуме".

4.3. ЗАБРАЊЕНА ГРАДЊА

У оквиру граница Плана није дозвољено следеће:

- изградња, односно промена у простору која би могла да наруши стање животне средине;
- изградња објеката и намена који ометају обављање јавног саобраћаја и приступ грађевинској парцели и објектима ТС,
- изградња која би могла да наруши или угрози основне услове живота и сигурност објеката у контактном подручју.

5.0. СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА

5.1. СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА

План представља плански основ за за формирање грађевинских парцела јавне намене, израду пројеката препарцелације, издавање информација о локацији, локацијских услова и формирање грађевинских парцела за површине јавне намене све у складу са правилима овог Плана и у складу са Законом о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, број 72/09, 81/09, 64/10, 24/11, 121/12, 42/13, 50/13 98/13, 132/14 и 145/14).

Такође, планом се предвиђа израда Пројеката препарцелације за планиране ски стазе уколико се трасе промене при изради пројектне документације.

Како би се обезбедило несметано функционисање, коришћење и одржавање постојеће жичаре и ски стаза, планиране гондоле и свих објеката и површина у оквиру ски центра Торник, неопходно је, приликом пројектовања и изградње предметне панорамске жичаре (гондоле) и других објеката, посебно водити рачуна о условљеностима које су дефинисане у оквиру овог плана, које су везане за усаглашавање планиране трасе гондоле и других жичара са постојећим и планираним површинама, којима управља ЈП "Скијалишта Србије". Позицију излазне станице гондоле и техничке детаље укрштања трасе гондоле са жичаром Бандера дефинисати кроз израду техничке документације за изградњу гондоле, уз обавезно усаглашавање са ЈП "Скијалишта Србије", чија је надлежност управљање јавним скијалиштима на Торнику, као и другим посебно уређеним површинама, намењеним за скијање и специјализоване спортске активности.

До реализације планираних решења инфраструктурних мрежа дозвољена је примена техничких решења, уз прибављање одговарајућих услова и сагласности надлежних институција и предузећа пре издавања локацијских услова.

Дозвољава се могућност реализације Плана по фазама, по карактеристичним деловима Плана и деоницама комуналне и саобраћајне инфраструктуре. Могуће извршити прерасподелу елемената попречног профила у оквиру Планом дефинисане регулације улица без измена предметног плана.

У случају промене намене површина дефинисане планским документом у шумарству, неопходно је, према члану 22. Закона о шумама ("Сл. гласник РС", бр. 3012010, 93/2012, 89/2015) извршити измене и допуне овог планског документа (*Основа газдовања шумама* за одговарајућу газдинску јединицу). Трошкове измена и допуна сноси подносилац захтева на чију иницијативу се оне врше. Промена намене шума и шумског земљишта и накнада за вршење исте одређене су Закона о шумама.

Однос према важећем плану:

- Важи план - Измена и допуна ПДР-а за изградњу гондоле на Златибору (Сл.лист општине Чајетина 10/15). На делу где се планови преклапају овим планом се преузима траса коридора гондоле и допуњује се додатним садржајем око улазног дела у гондолу.

Саставни део Плана детаљне регулације су и:

ГРАФИЧКИ ПРИЛОЗИ

6. КАТАСТАРСКО ТОПЛОГРАФСКА ПОДЛОГА СА ГРАНИЦОМ ПЛАНА	1: 2500
7. ПОСТОЈЕЋЕ КОРИШЋЕЊЕ ЗЕМЉИШТА.....	1: 2500
8. ПЛАНИРАНА НАМЕНЕ ПОВРШИНА.....	1: 2500
9. ПЛАН САОБРАЋАЈА НИВЕЛАЦИЈЕ И РЕГУЛАЦИЈЕ(а, б, в).....	1: 1000
10. ПЛАН ПАРЦЕЛАЦИЈЕ ЈАВНИХ НАМЕНА са елементима за спровођење(а,б,в)	1: 1000
11. СИНХРОН ПЛАН ИНСТАЛАЦИЈА	1: 2500

ДОКУМЕНТАЦИЈА

▪ Одлука о изради плана детаљне регулације ЗА ПОДРУЧЈЕ СКИ ЦЕНТРА „ТОРНИК“ (“Службени лист Општине Чајетина”, број 7/10).▪ Одлука о приступању изради Стратешке процене утицаја на животну средину плана детаљне регулације за подручје ски центра "Торник"
▪ УСЛОВИ ЈКП И ОСТАЛИХ ИНСТИТУЦИЈА
▪ ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЗА ПОДРУЧЈЕ СКИ ЦЕНТРА "ТОРНИК", Општина Чајетина
▪ ИЗВЕШТАЈИ О СТРУЧНОЈ КОНТРОЛИ ПЛАНА
▪ Регистрација ЈУГИНУС-а и Лиценца одговорног урбанисте

Овај План детаљне регулације ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у Службеним листу Општине Чајетина.

Број:

Дана:

ПРЕДСЕДНИК СКУПШТНЕ
ОПШТИНЕ ЧАЈЕТИНА

Милоје Рајковић

* * * *
* * *
*

- Одлука о изради плана детаљне регулације ЗА ПОДРУЧЈЕ СКИ ЦЕНТРА „ТОРНИК“ (“Службени лист Општине Чајетина”, број 7/10).
- Одлука о приступању изради Стратешке процене утицаја на животну средину плана детаљне регулације за подучје ски центра "Торник"

- УСЛОВИ ЈКП И ОСТАЛИХ ИНСТИТУЦИЈА

- ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЗА ПОДРУЧЈЕ СКИ ЦЕНТРА "ТОРНИК", Општина Чајетина

- ИЗВЕШТАЈИ О СТРУЧНОЈ КОНТРОЛИ ПЛАНА

- Регистрација ЈУГИНУС-а и Лиценца одговорног урбанисте